



[www.saferinternet.cz](http://www.saferinternet.cz)

# Bezpečnost dětí na internetu

## Konečná zpráva pro Českou republiku

**Ad hoc výzkum Gemius**  
červen – říjen 2006





<b>Cíl a metodologie studie .....</b>	<b>3</b>
<b>Využívání internetu dětmi mezi 12 a 17 roky.....</b>	<b>5</b>
• Shrnutí.....	6
• Modely využívání internetu .....	10
• Povědomí o hrozbách spojených s online známostmi.....	14
• Chování spojená s online známostmi .....	19
• SMS chaty a využití seznamovacích služeb .....	26
<b>Rodiče o využití internetu dětmi.....</b>	<b>30</b>
• Shrnutí.....	31
• Využití internetu dětmi.....	32
• Chování spojená s online známostmi .....	34
• Povědomí rodičů o hrozbách spojených s využitím internetu dětmi.....	37
• Využití dětské telefonní linky pomoci.....	39
<b>Demografické údaje.....</b>	<b>40</b>



[www.saferinternet.cz](http://www.saferinternet.cz)

---

## Cíl a metodologie výzkumu



- Výsledky ad hoc výzkumu byly shromážděny prostřednictvím internetových dotazníků náhodně se generujících na stránkách Atlas.cz, iDnes.cz, iHned.cz, Seznam.cz, CZI.cz, SaferInternet.cz, a Teamgym.cz.
- Analýza pokrývala dvě cílové skupiny. První zahrnovala uživatele internetu ve věku od 12 do 17 let, zatímco druhou tvořily osoby ve věku 18 let a více. Od druhé skupiny dospělých respondentů byla navíc odlišena skupina rodičů dětí ve věku 12–17 let.
- Dotazník byl generován náhodně mezi 21. červnem a 16. říjnem. Studie dosáhla na 1.545 internetových uživatelů ve věku 12–17 let a 13.994 dospělých respondentů, z nichž 1.852 tvořili rodiče alespoň jednoho dítěte ve věku 12–17 let.
- Ve vztahu k internetovým uživatelům ve věku 12–17 let, cílem studie bylo prozkoumat:
  - zvyky v používání internetu,
  - chování ve spojení s online známostmi,
  - úroveň povědomí o hrozbách spojených s online známostmi.
- Ve vztahu ke skupině rodičů dětí ve věku 12–17 let bylo dalším cílem studie prozkoumat:
  - úroveň povědomí o hrozbách spojených s využitím internetu dětmi.



[www.saferinternet.cz](http://www.saferinternet.cz)

---

## Využití internetu dětmi ve věku od 12 do 17 let



- Většina dětí ve věku od 12 do 17 let používá internet doma (96 %) a ve škole (62 %). Volný přístup k internetu z těchto dvou zdrojů zvyšuje četnost použití internetu do takové míry, že 85 % dětí se označuje za intenzivní uživatele (používající internet každý den). Pouze 15 % z nich o sobě tvrdí, že jsou mírní uživatelé (používající internet méně často než každý den).
- Pět prvních míst mezi internetovými funkcemi zaujímá surfování jako nejčastější aktivita, o kterou mají děti zájem (93 %); následuje emailování (88 %), instant messaging (57 %), internetové hry (57 %) a chatování (51 %).
- Mezi dětmi, které prohlásily, že používají instant messengers programy, zaujímají textové instantní messengery vyšší pozici (97 %) než hlasové (49 %) a videové (21 %).
- Rozsáhlé a intenzivní využívání internetu dětmi je předzvěstí jejich nechráněného vystavení všem druhům informací, které internet poskytuje. Messengery a chaty na internetu usnadňují výměnu osobních informací. Děti, které se s někým na internetu potkaly (49 %), ve velmi malém procentu skrývají informace, jež o sobě prozrazují neznámému internetovému uživateli či uživatelům: emailovou adresu (84 %), foto (73 %) nebo telefonní číslo (60 %).
- Odesílání osobních informací není náhodné, neboť velká většina dětí odeslala neznámému člověku na internetu telefonní číslo, adresu, emailovou adresu nebo fotku více než jedenkrát. Velká většina dětí se několikrát rozhodla poslat jako osobní informaci svou emailovou adresu (91 %). Foto či telefonní číslo bylo odesláno několikrát v 79 % a 72 % případů v daném pořadí. Téměř polovina dětí poslala svou domácí adresu, aniž by si uvědomila nebezpečí takového činu.



- Na otázku, zda si jsou vědomi nebezpečí při posílání osobních informací někomu, koho potkaly na internetu, děti odpověděly určitě ano nebo asi ano ve vysokém procentu čítajícím téměř tři čtvrtiny z celého vzorku dotázaných dětí. Překvapivě pouze 49 % ze všech dětí pokládá setkání s člověkem na internetu za určitě nebezpečné nebo poněkud nebezpečné. Tato čísla prozrazují jasný rozdíl v tom, jak vnímají posílání informací „cizím osobám“ (velmi jasně definované otázkou „Myslíte si, že posílání osobních informací cizí osobě na internetu může být nebezpečné?“), a setkávání se s „lidmi potkanými“ na internetu (vyjádřené otázkou „Myslíte si, že setkání s lidmi potkanými na internetu může být nebezpečné?“). Zatímco první typ je označen jako cizinec/cizí/neznámý člověk, druhý je považován již za blízkého/známého/někoho, s kým již proběhlo setkání, a proto ne nebezpečného, tedy s nímž je bezpečné jednat. 1/5 dětí nemá na tuto záležitost jasný názor a zaujímá pozici mezi nerozhodnými, kteří nevědí, zda setkání s někým, koho potkaly na internetu, může být nebezpečné nebo ne.
- Při používání chatů nebo jiných instantních messengerů děti často dostávají pozvání, aby navázaly kontakt s neznámými internetovými uživateli. Tato situace je popisována jako častá u 27 % respondentů, zatímco jen jednou tato situace nastala u 13 % z nich. Děti však tuto zkušenost nepocitovaly jako stresující a nebály se (80 %). Většina dětí čítající 57 % nikdy takovou situaci nezažila.
- Rozdíl v procentu dětí, kterým bylo navrženo setkání, a procentem těch, u kterých se toto setkání uskutečnilo, je pouhých 6 procentuálních bodů, což v zásadě vede k závěru, že návrh je ve více než 50 % případů následován setkáním. Většina dětí tvrdila, že šla na plánovaná setkání sama, a pouze menší část tam šla s přáteli. Rodiče či dospělí nejsou považováni za alternativu pro taková setkání – dětí, jež uvedlo tuto možnost, bylo totiž méně než 2 %.



- Rodiče o těchto setkáních obvykle nevědí. Když se děti rozhodnou k těmto setkáním, jsou do toho častěji zapojeni přátelé, bratři a sestry či jiné osoby (47 %). Rodiče jsou o nich informováni pouze v jednom ze 4 případů (22 %). Jako důvod, proč raději tají pravdu o těchto schůzkách, uvádějí, že je to podle jejich názoru jejich vlastní věc (77 %) a že se jejich rodiče o takové věci nezajímají (19 %) nebo že se obávají, že by jim tam nedovolili jít (13 %).
- Většina dětí uvedla, že člověk, se kterým se setkaly, se nesnažil skrýt svou pravou identitu. 80 % dětí uvedlo, že člověk, s nímž se setkaly, byl ten, kdo se jim představil na internetu. Avšak ve 20 % případů to byl někdo jiný než ten, kdo se dříve představil na internetu.
- Kromě toho nejčastější klamnou informací je věk internetového uživatele, neboť 46 % dětí uvedlo, že se setkaly s mladším člověkem a 42 % se starším člověkem než měl být ten, koho očekávaly podle popisu získaného dříve na internetu. Na otázku, aby vyjádřily tento věkový rozdíl, 53 % dětí jej ohodnotilo jako 1 až 5 let, 1/5 z nich jej odhadla na 5 až 10 let, 10 % z nich na vyšší než 20 let. 12 % dětí nebylo schopno určit věkový rozdíl. Rozsah klamání v pohlaví není tak velký jako v případě věku. V 82 % všech případů se pohlaví shodovalo s dříve uvedeným a lišilo se v 18 % případů. Procento dětí, jež nebyly schopny ohodnotit chování a uvést, zda je považovaly za podezřelé či ne, se rovná 32 %. Většina dětí uvedla (51 %), že neshledala chování nedůvěryhodné, zatímco 17 % z nich je považovalo za nedůvěryhodné.
- 63 % dětí si je plně vědomo nebezpečí při navazování nových kontaktů/přátelství na internetu a 1/4 z nich si to neuvědomuje. Těch, kteří si nepamatují na žádné sdělení, které by na nebezpečí takového jednání upozorňovalo, tvoří 12 %. Tři hlavní zdroje, jež prokázaly účinnost ve sdělování tohoto sdělení, jsou: internet (68 %), televize (54 %) a tisk (52 %). I škola a rodiče zaujímají významné místo v tomto hodnocení – 45 % a 39 % v uvedeném pořadí.





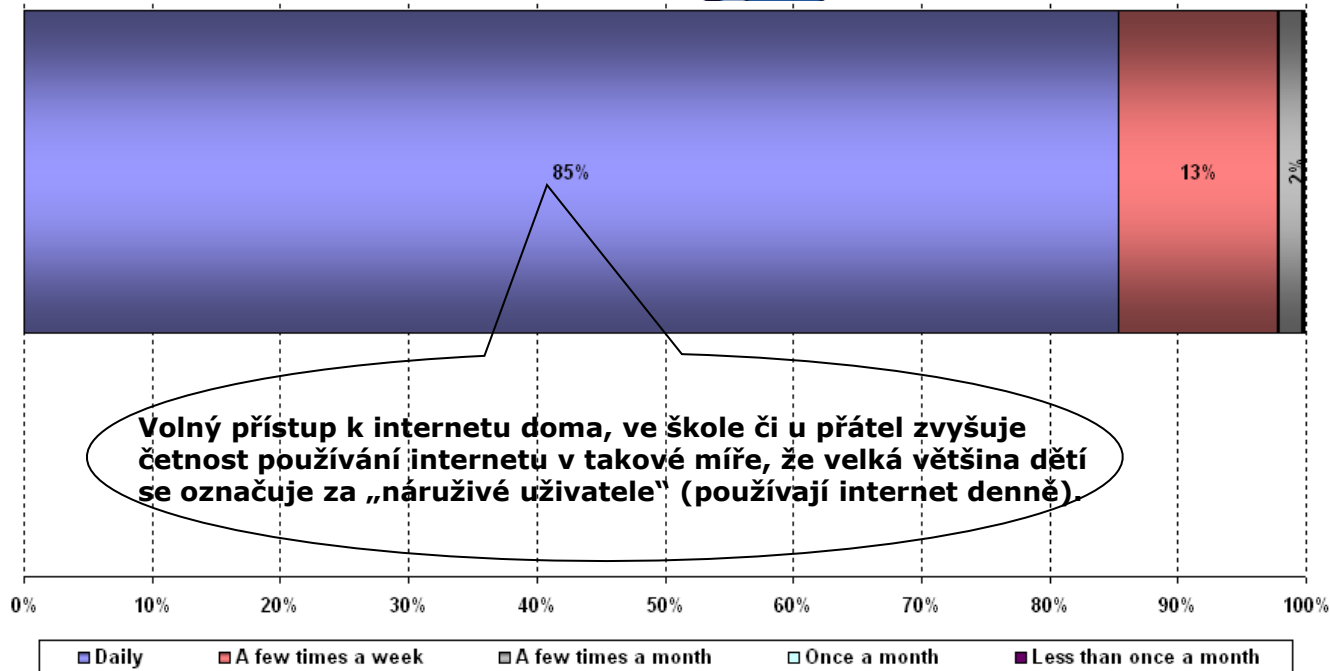
- Děti ve věku 12 až 17 let nejen že se většinou sami označují za intenzivní internetové uživatele, ale jsou také ve velmi vysoké míře 98 % uživateli mobilních telefonů. Velká většina dětí nepoužívá chaty či seznamovací služby nabízené mobilními operátory přes SMS. Těch, kdo používají chaty či seznamovací služby, je menšina dosahující 7 % a 1 % v daném pořadí, a pouze 2 % dětí používají obojí. Četnost používání chatů může být popsána jako nízká (jednou za měsíc či méně) u 55 % dotázaných dětí, střední (několikrát měsíčně až jednou týdně) u 20 % respondentů a vysoká (několikrát týdně) u 34 % dětí. Stejně měřítko lze použít k popsání četnosti využívání seznamovacích služeb; v tomto případě uživatelé s nízkou četností tvoří 53 %, uživatelé se střední četností 23 % a uživatelé s vysokou četností 25 %.



Q1. Jak často používáš internet ?

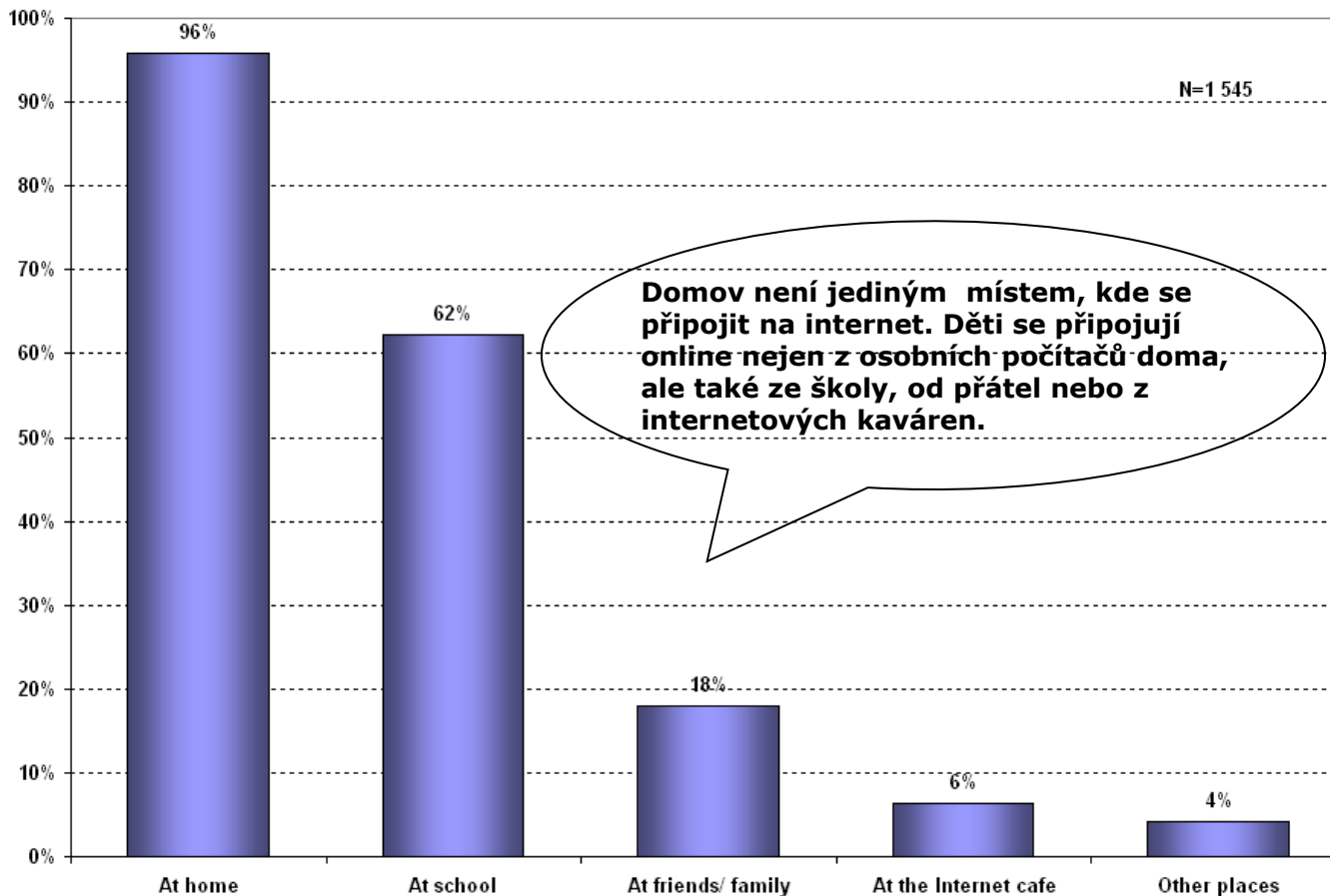


N=1 545



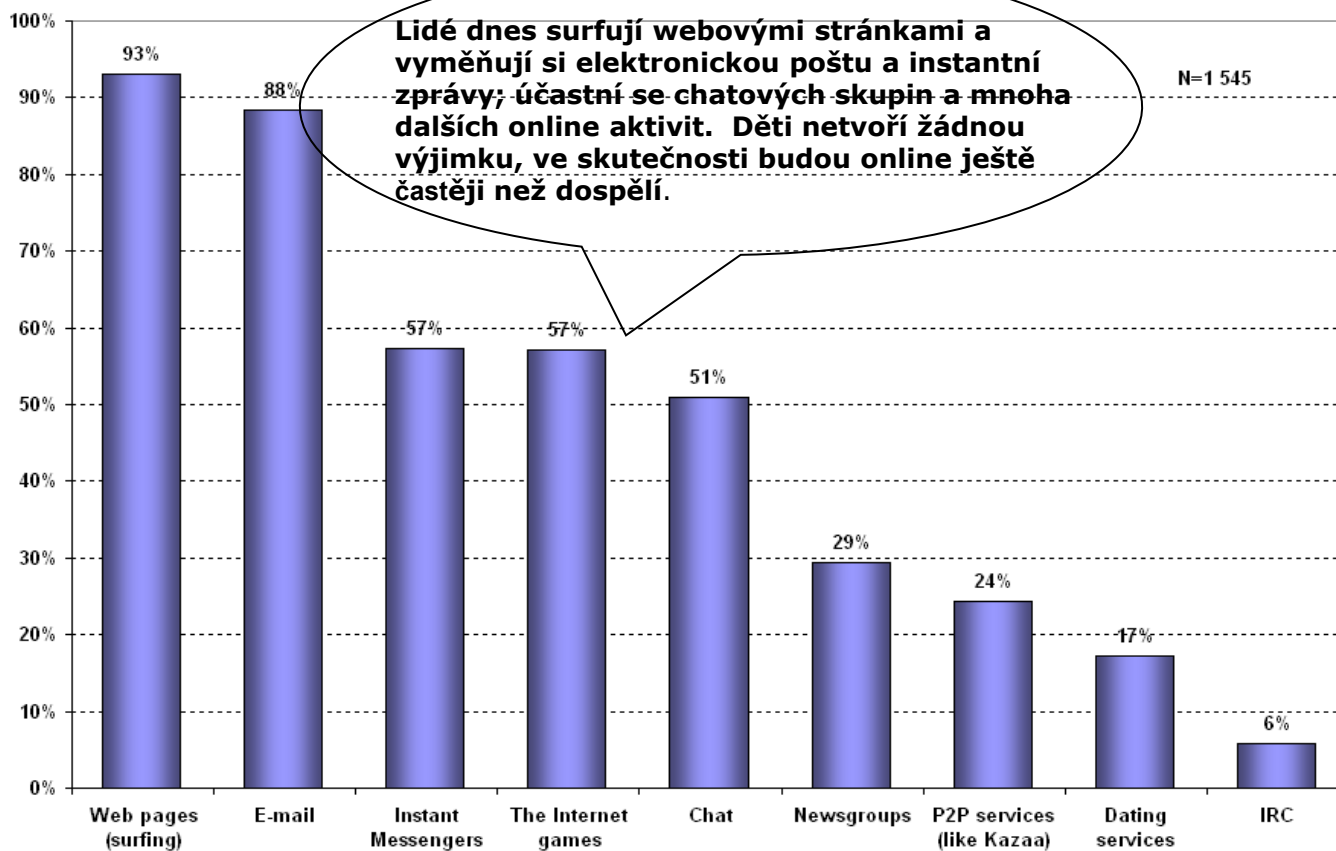


Q2. Kde používáš internet?



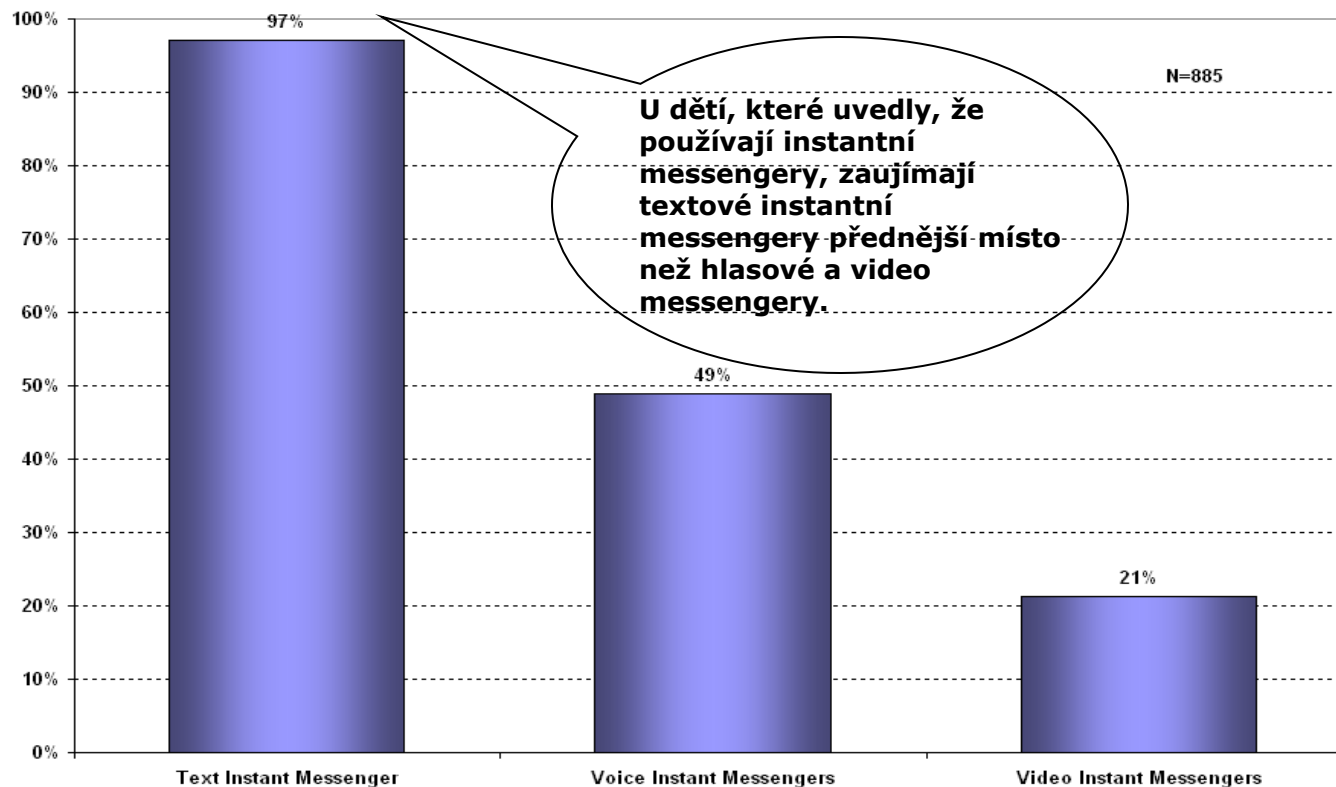


Q3. K čemu používáš internet?





Q3A. Které instantní messengery používáš?



100 % - všechny děti, které používají instantní messengery



QUESTION 4: Do you meet people in the Internet? N=1545

	%
Yes	49%
No	51%
Total	100%

100% - all the respondents

QUESTION 7: Do you think that sending personal information (like address or phone number) to strangers in the Internet can be dangerous?

N=1545

	%
I don't know / Hard to say	10%
Definitely not	3%
Rather not	13%
Rather yes	34%
Definitely yes	40%
Total	100%

100% - all the respondents

QUESTION 8: Do you think that meeting with persons met in the Internet can be dangerous?

N=1545

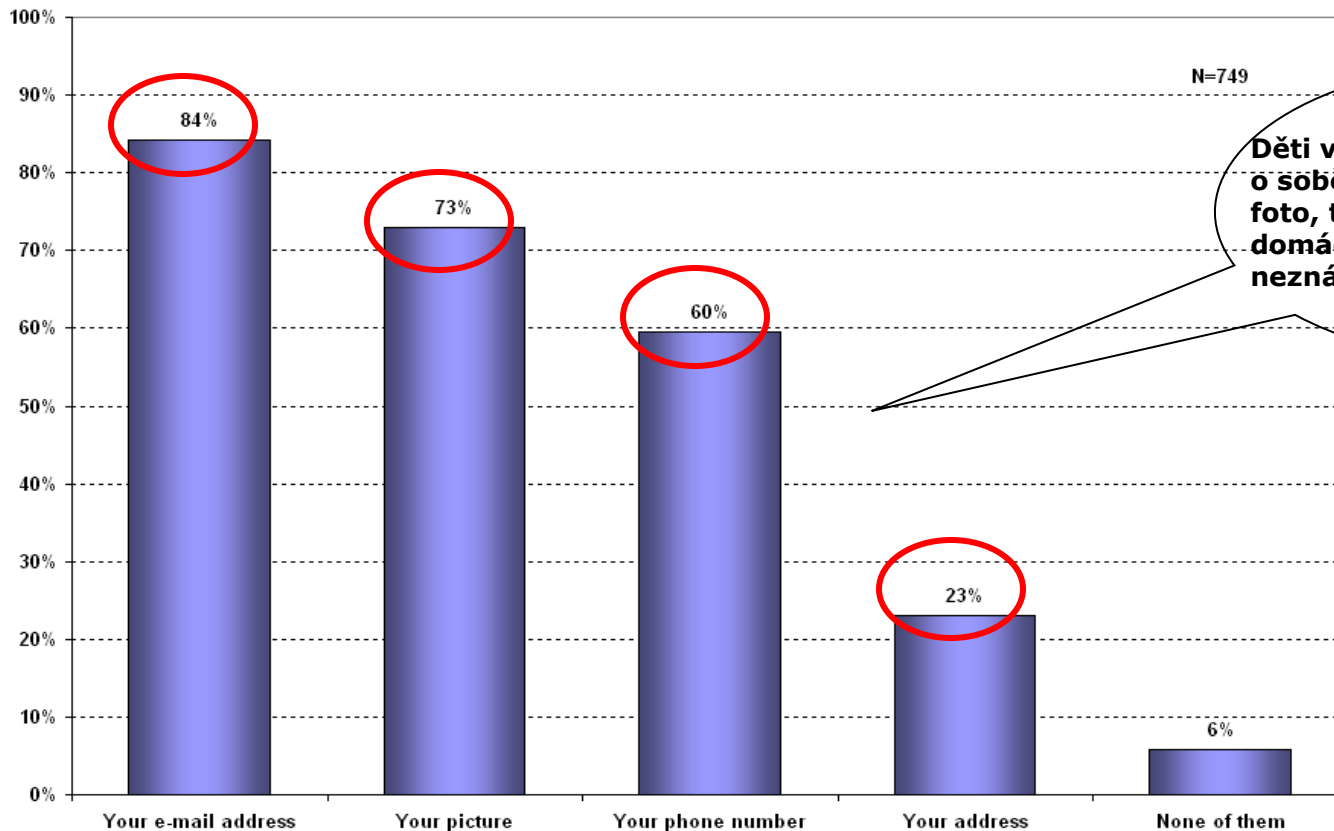
	%
I don't know / Hard to say	20%
Definitely not	5%
Rather not	27%
Rather yes	28%
Definitely yes	21%
Total	100%

100% - all the respondents

Překvapivě jen **49 %** ze všech dětí považuje **setkání s člověkem** na internetu za určitě nebezpečné či poněkud nebezpečné, zatímco **74%** jich považuje **posílání osobních informací** za určitě či poněkud nebezpečné.



Q5. Už jsi někdy poslal(a) následující osobní informace někomu, koho jsi potkal(a) na internetu?

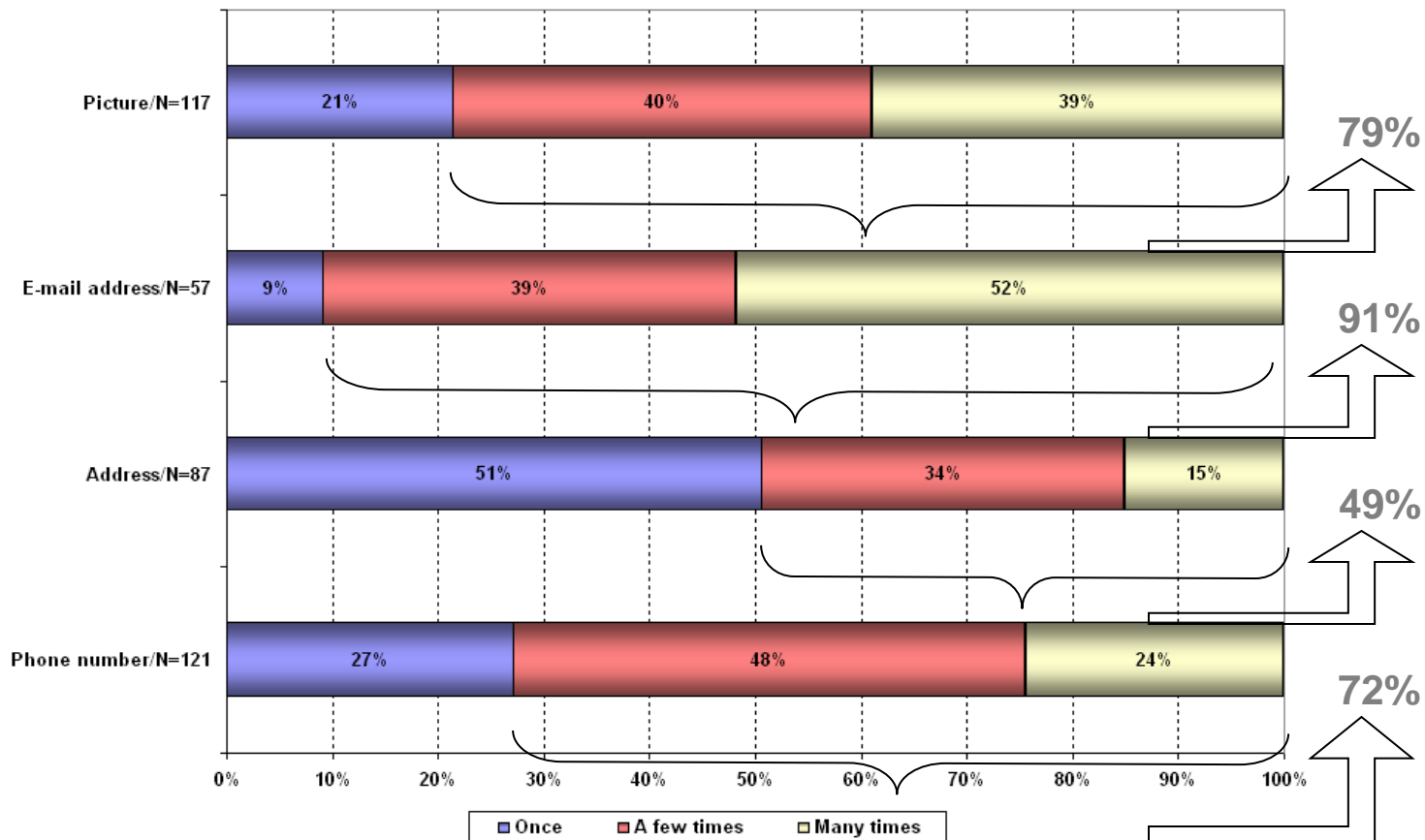


Děti v malé míře skrývají informace o sobě jako jsou: emailová adresa, foto, telefonní číslo a dokonce domácí adresa, a odhalují je neznámému člověku na internetu.

Poznámka : 100 % - všechny děti, které se setkávají s lidmi na internetu



Q6. Jak často jsi posílal(a) následující osobní informace někomu, koho jsi potkal(a) na internetu?

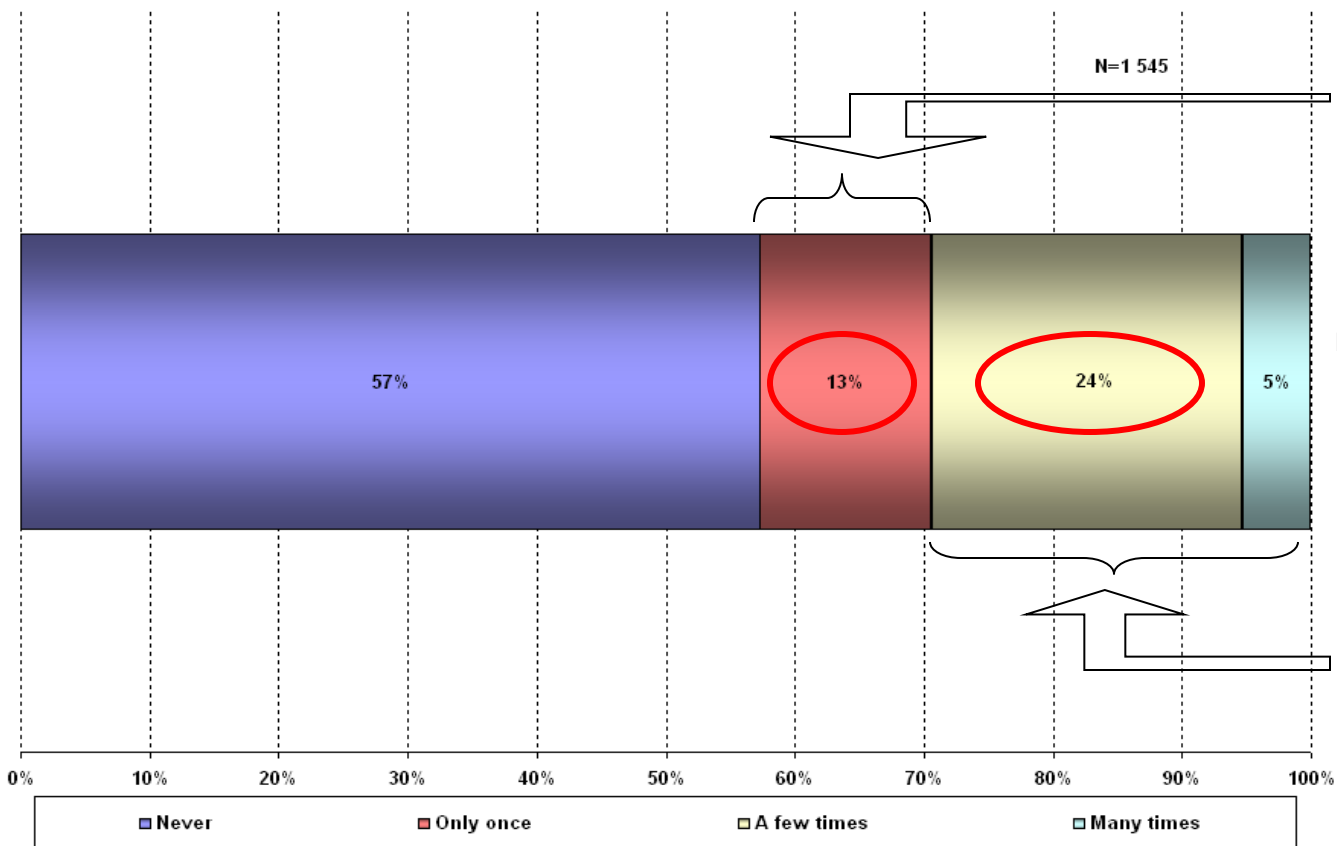


Pozn.: 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi na internetu a poslaly již někdy tyto specifické typy osobních informací.

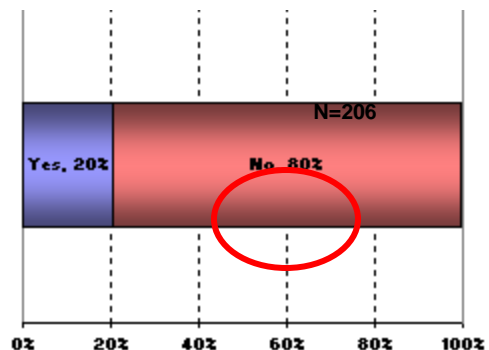




Q9. Stalo se ti někdy během posledního roku, že když jsi byl(a) v chatové místnosti nebo někde jinde na internetu, někdo se vytrvale snažil s tebou hovořit?

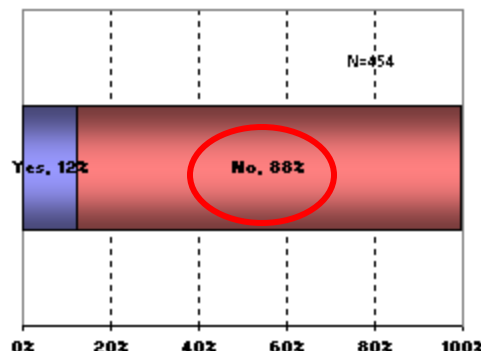


Q9A. Bá(a) ses takové situace?



Poznámka: 100 % - všechny děti, se kterými se někdo vytrvale snažil hovořit na internetu.

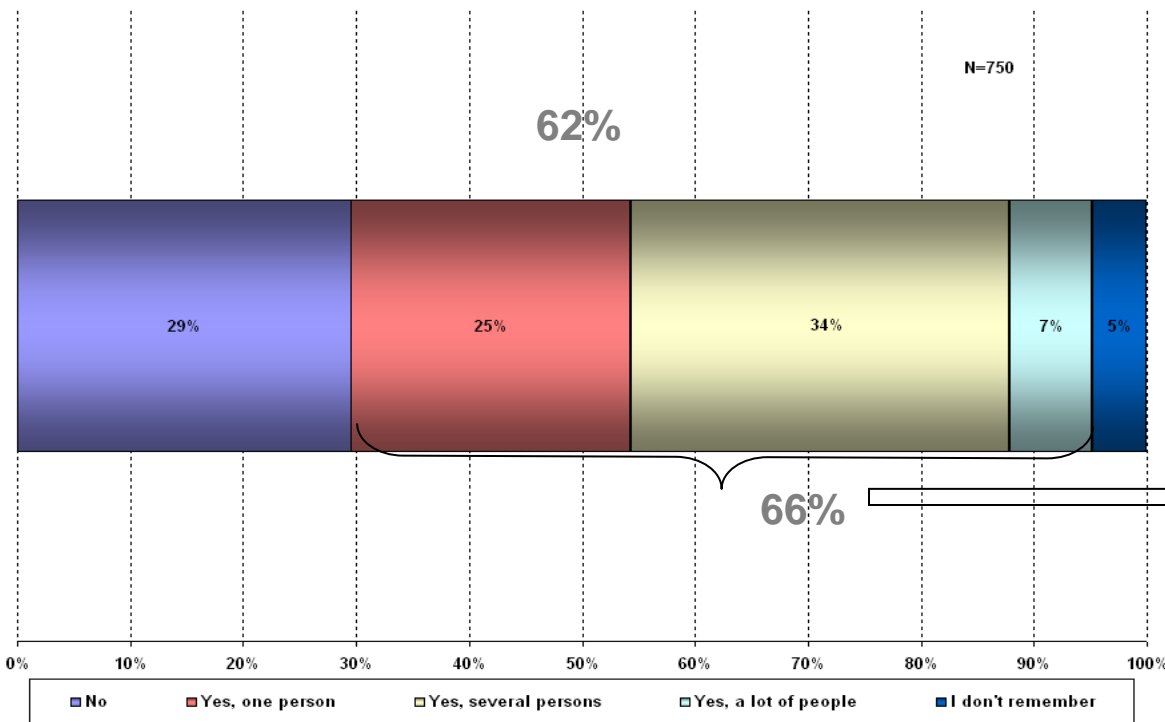
Q9B. Už ses někdy bá(a) takové situace?



Poznámka: 100 % - všechny děti, se kterými se někdo vytrvale snažil hovořit na internetu.



Q10. Snažil se někdo domluvit si s tebou schůzku mimo internet během posledního roku?



QUESTION 11: Did the meeting take effect?

N=492	%
No	38%
Yes, once	24%
Yes, a few times	29%
Yes, many times	9%
Total	100%

100% - all the children who remember being proposed a meeting in the real world

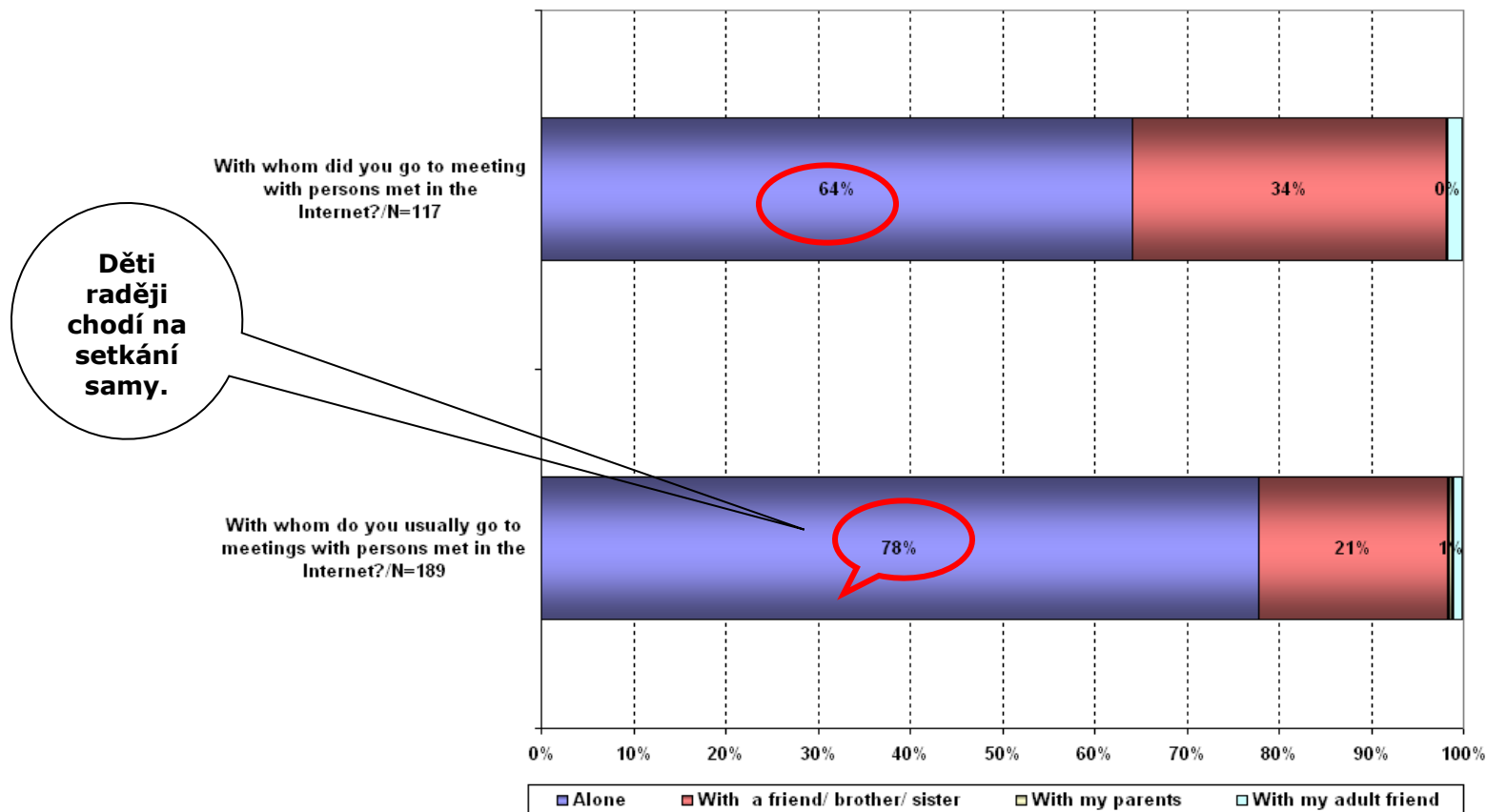
↑

**Téměř ve 2 ze 3 návrhů učiněných na internetu následuje setkání.**

Pozn. : 100 % - všechny děti, které se s někým setkaly prostřednictvím internetu



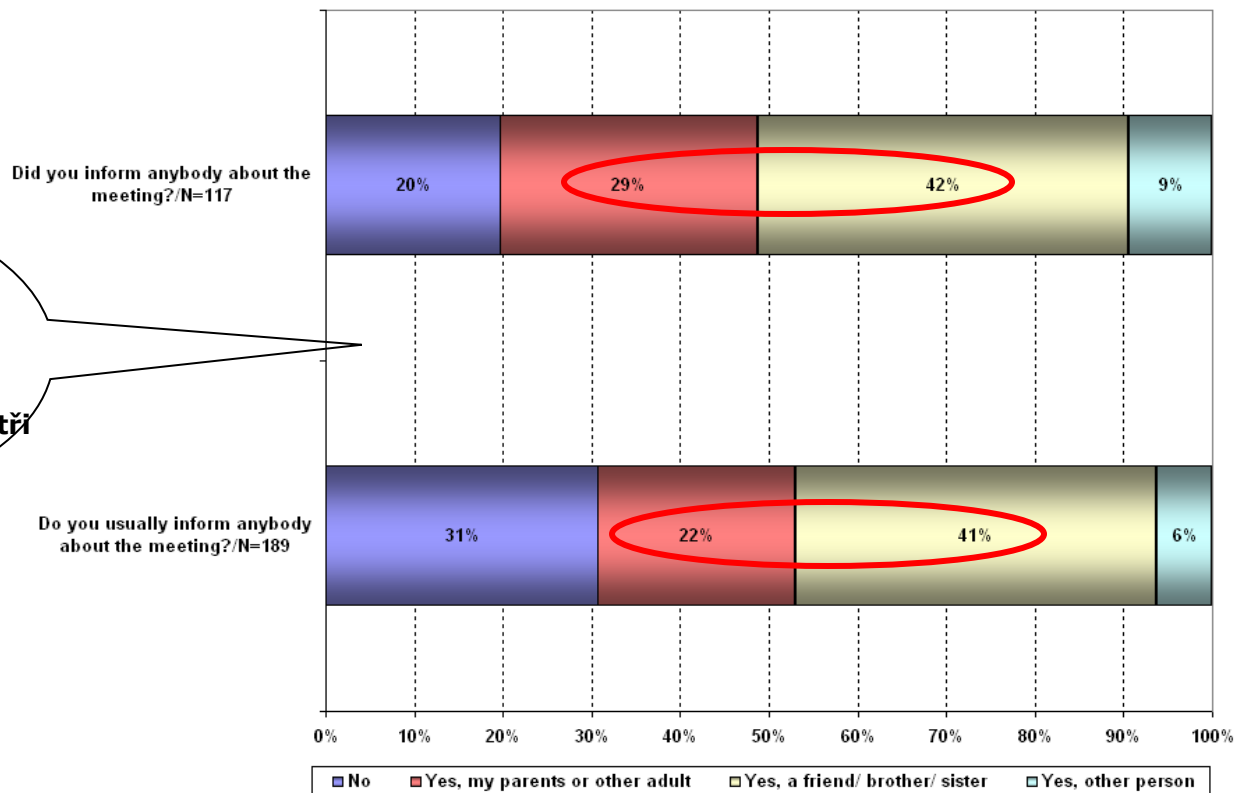
Q12. S kým obvykle chodíš na setkání s lidmi, se kterými ses seznámil(a) na internetu?



Pozn.: 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě.



Q13. Informuješ obvykle někoho o setkání? / Informoval jsi někoho o setkání?

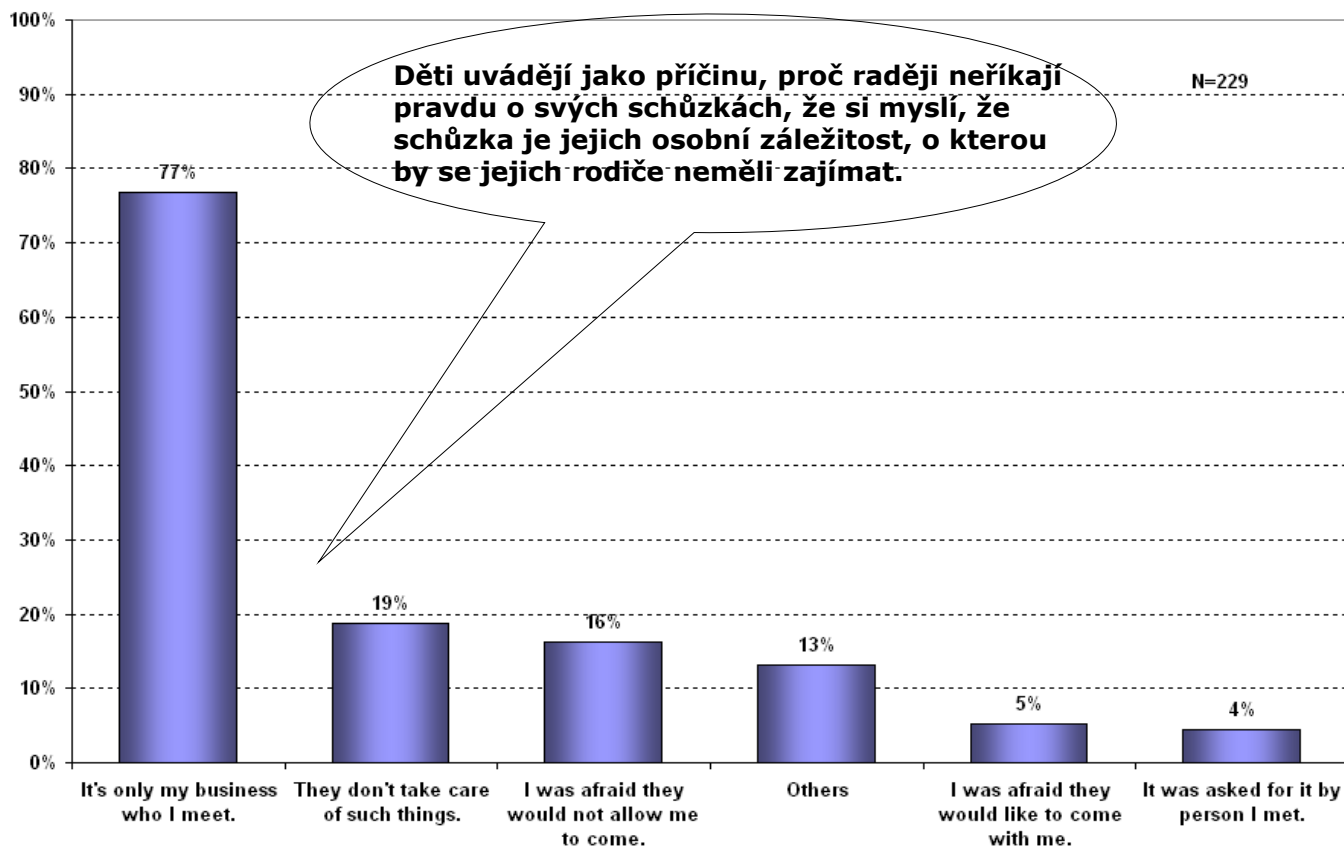


Rodiče obvykle nejsou o těchto schůzkách informováni. Když se děti rozhodnou k takovým setkáním, častěji jsou do toho zapojeni přátelé, bratři a sestry či jiné osoby.

Pozn.: 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě.



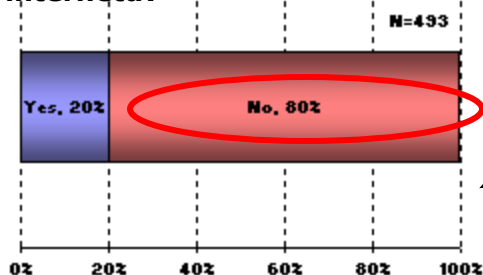
Q13B. Proč jsi o takovém setkání neinformoval rodiče?



Pozn.: 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě a neinformovaly o tom svém rodiče.



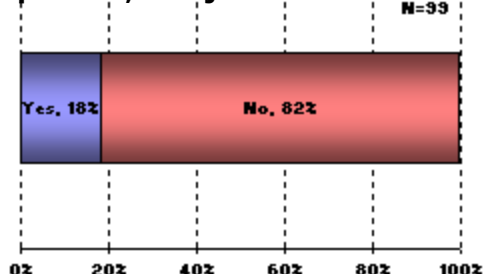
Q14. Už se ti někdy stalo, že člověk, se kterým jsi se setkal(a), byl jiný než ten, za koho se vydával na internetu?



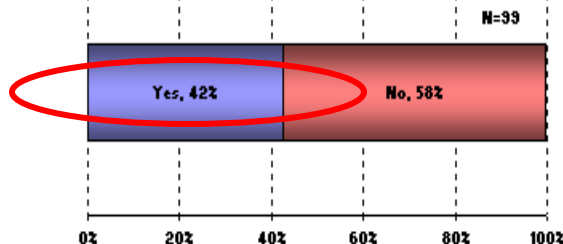
Většina dětí uvedla, že člověk, se kterým se setkaly, se nesnažil skrýt svou pravou identitu. 80 % dětí uvedlo, že člověk, se kterým se setkaly, byl ten, za koho se vydával na internetu. Přesto ve **20 %** případů byla tato osoba jiná než ta, za koho se dříve vydávala na internetu.

Věk internetového uživatele je častěji uváděn klamně než pohlaví, neboť 46 % dětí uvedlo, že se jim stalo, že se setkaly s mladším člověkem a **42 %** z nich se starším člověkem, než jakého očekávaly podle popisu získaného dříve na internetu

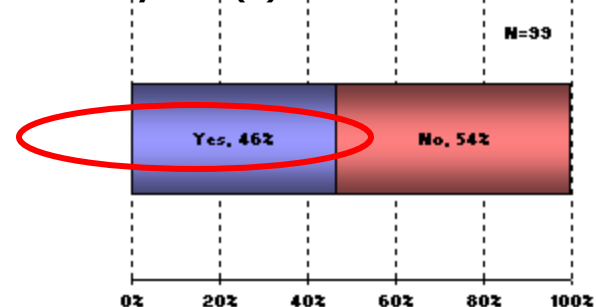
Q18. Už se ti někdy stalo, že člověk, se kterým jsi se setkal(a), byl(a) jiného pohlaví, než jaké uvedl?



Q16. Už se ti někdy stalo, že člověk, se kterým jsi se setkal(a), byl(a) starší, než za jakého se vydával(a)?



Q15. Už se ti někdy stalo, že člověk, se kterým jsi se setkal(a), byl(a) mladší, než za jakého se vydával(a)?

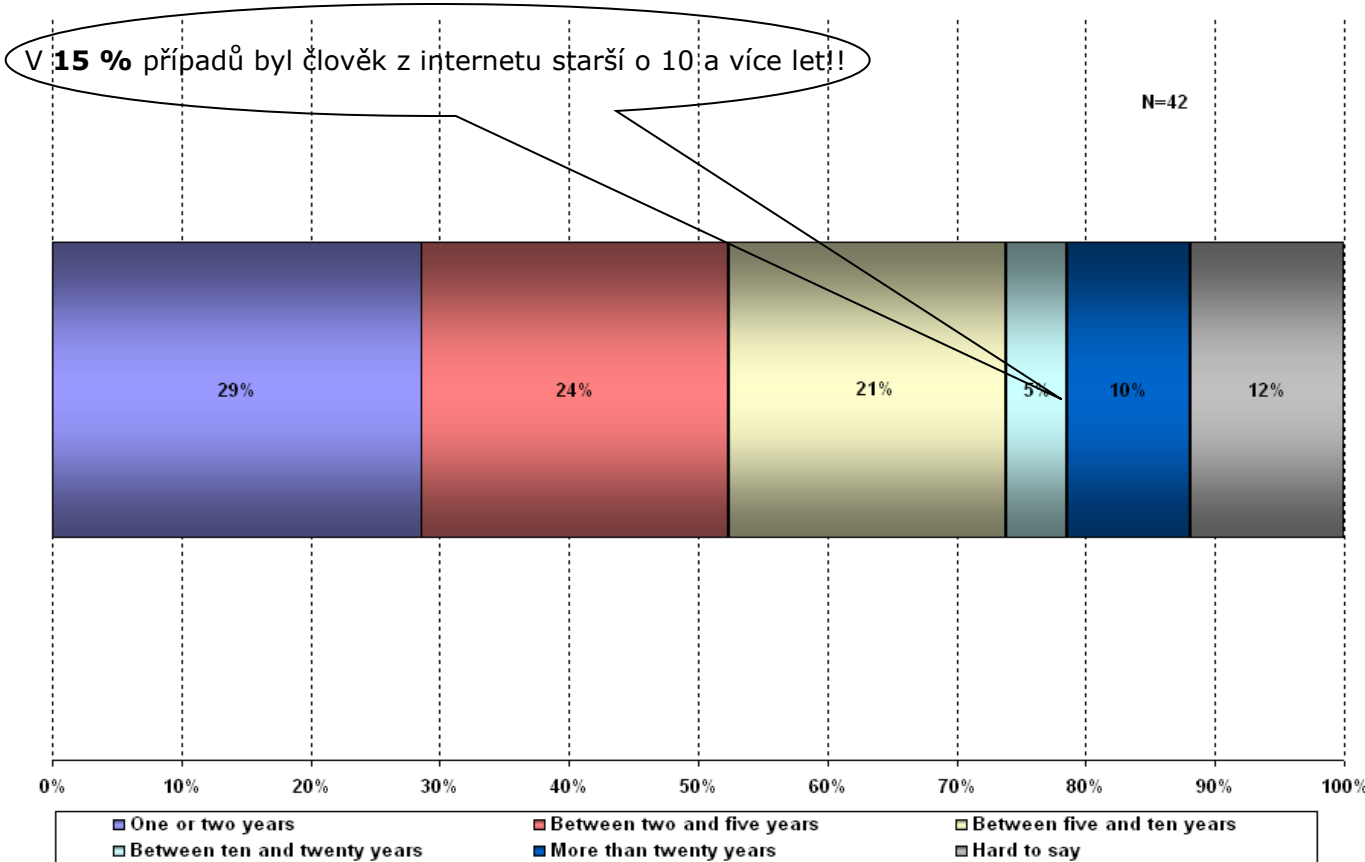


Pozn.1: 493 spodní část - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě

Pozn. 2: 99 spodní část - 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě a tito lidé byli jiní než ti, za které se vydávali



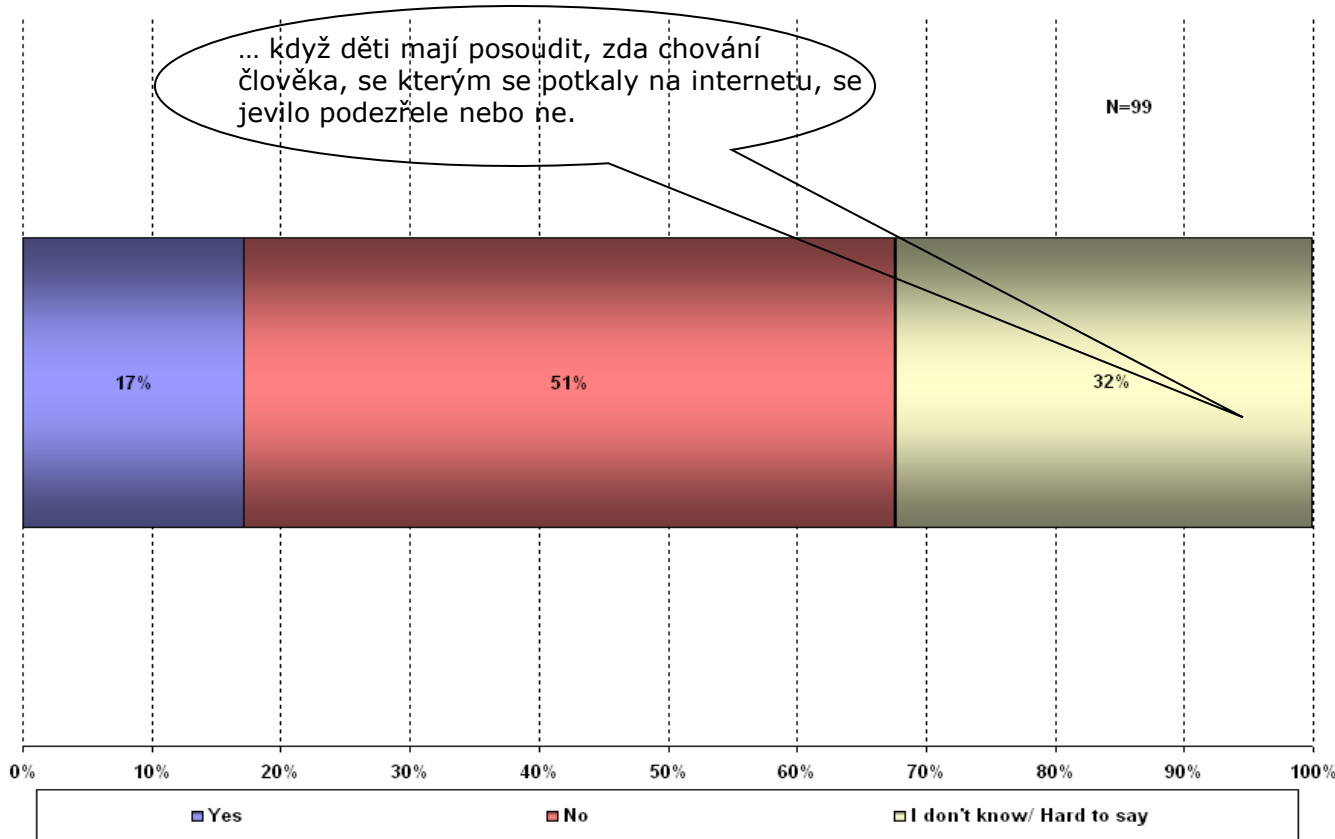
Q17. O kolik starší byl (přibližně) člověk, než jak se vydával?



Pozn.: 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě a tito lidé byli jiní než ti, za které se původně vydávali



Q19. Zdálo se ti, že chování člověka, kterého jsi potkal(a) na internetu, bylo během setkání podezřelé?

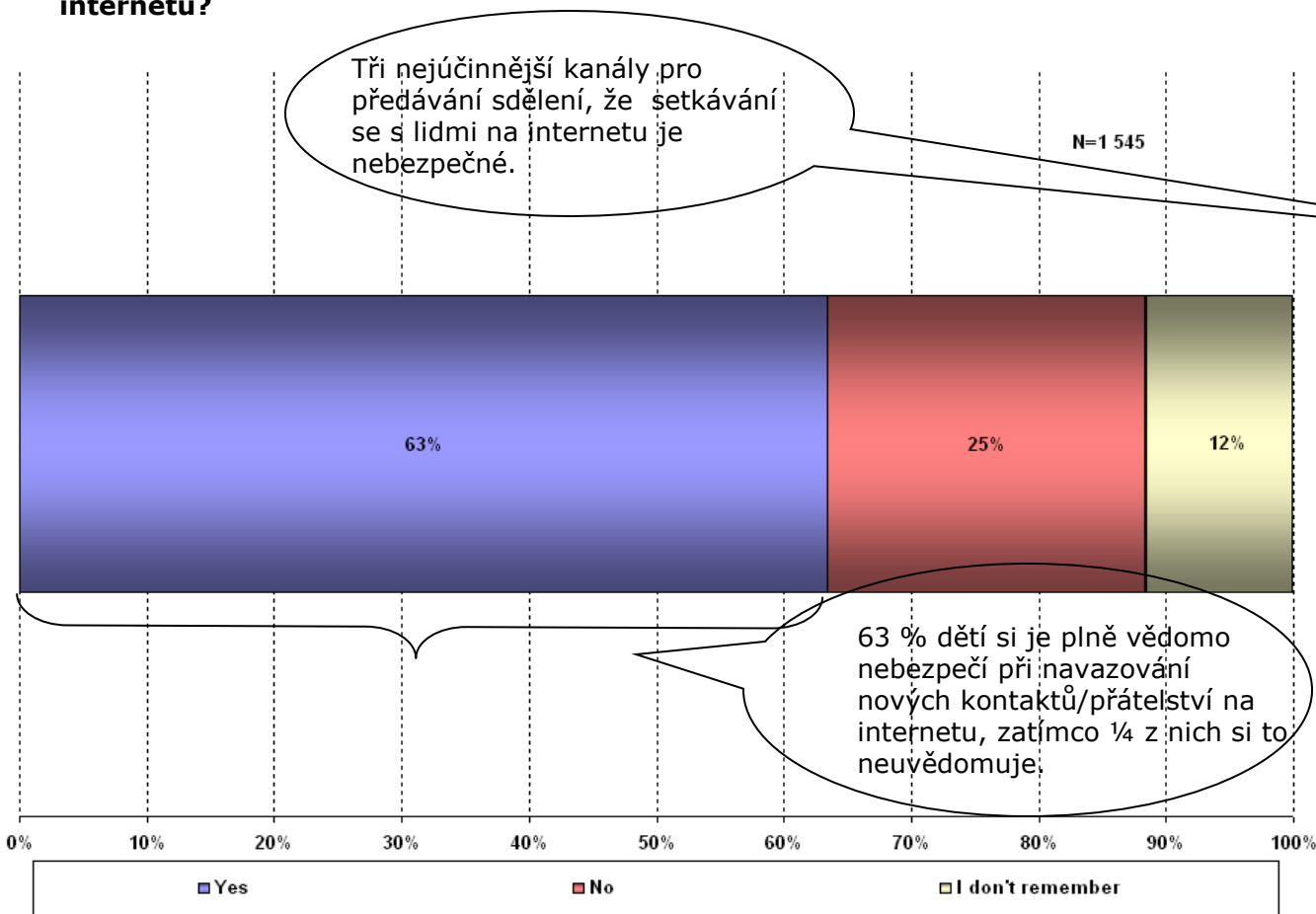


Pozn.: 100 % - všechny děti, které se setkaly s lidmi z internetu v reálném světě a tito lidé byli jiní než ti, za které se původně vydávali





Q20. Už jsi někdy slyšel nebo četl o nebezpečích při navazování nových kontaktů na internetu?



Q21. Kde jsi slyšel nebo četl o nebezpečích při navazování nových kontaktů na internetu?

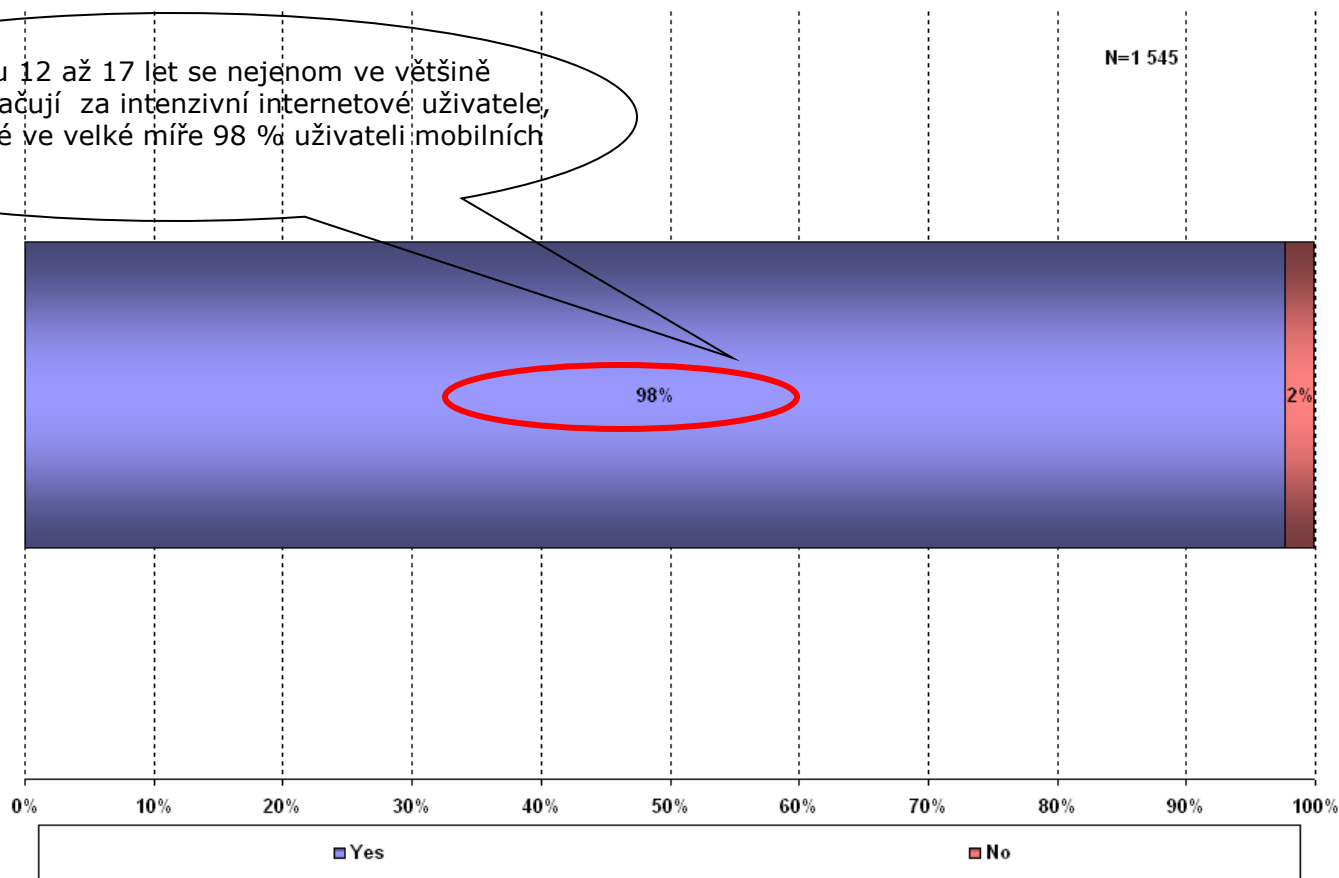
N=979	%
In the Internet	68%
On TV	54%
I have read about it in newspapers	52%
At school	45%
From parents	39%
From my friends/ colleagues	26%
On the radio	24%
Others	4%

Pozn.: 100 % - všechny děti, které slyšely nebo četly o nebezpečích při navazování nových kontaktů na internetu



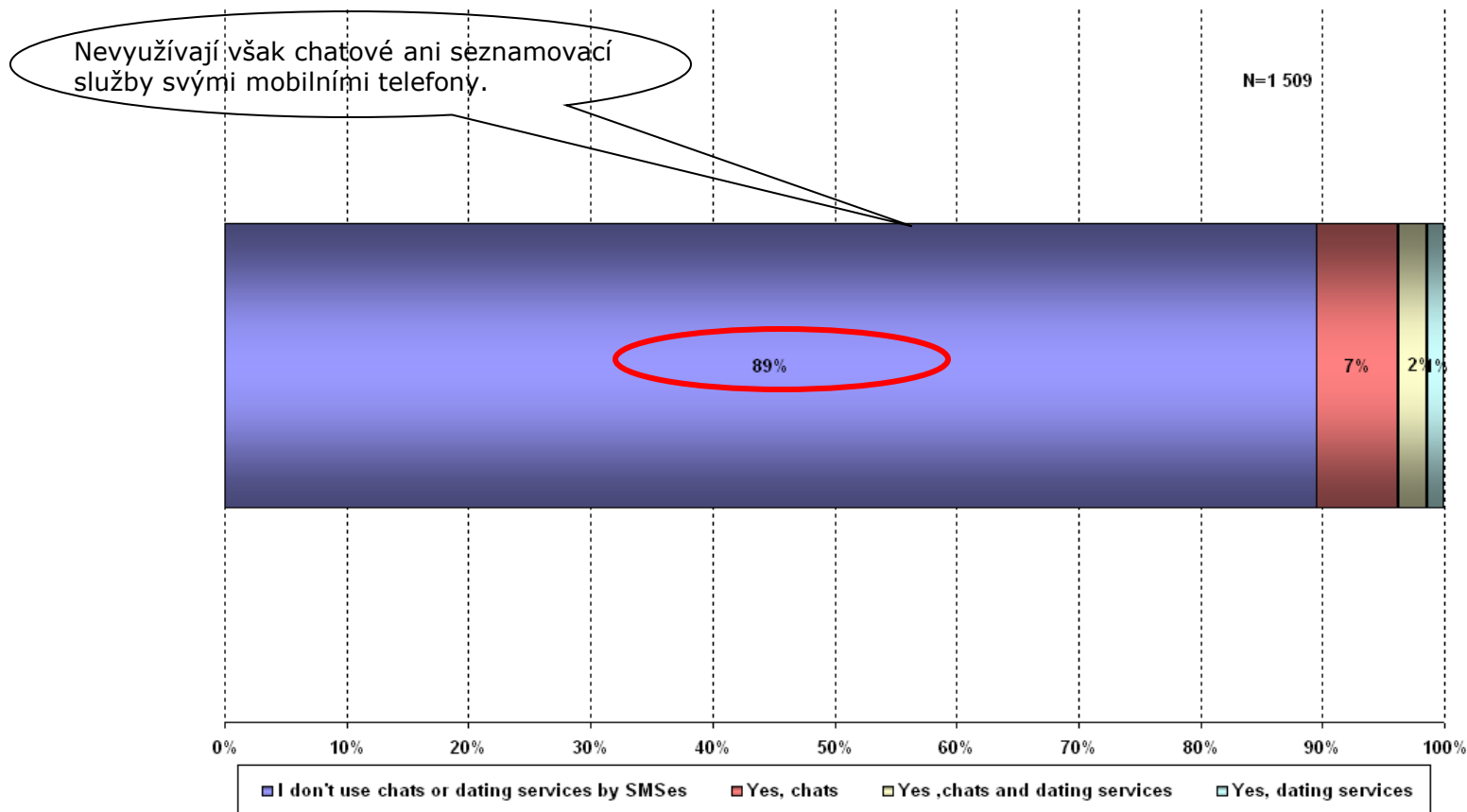
Q22. Máš svůj vlastní mobilní telefon?

Děti ve věku 12 až 17 let se nejenom ve většině případů označují za intenzivní internetové uživatele, ale jsou také ve velké míře 98 % uživateli mobilních telefonů.





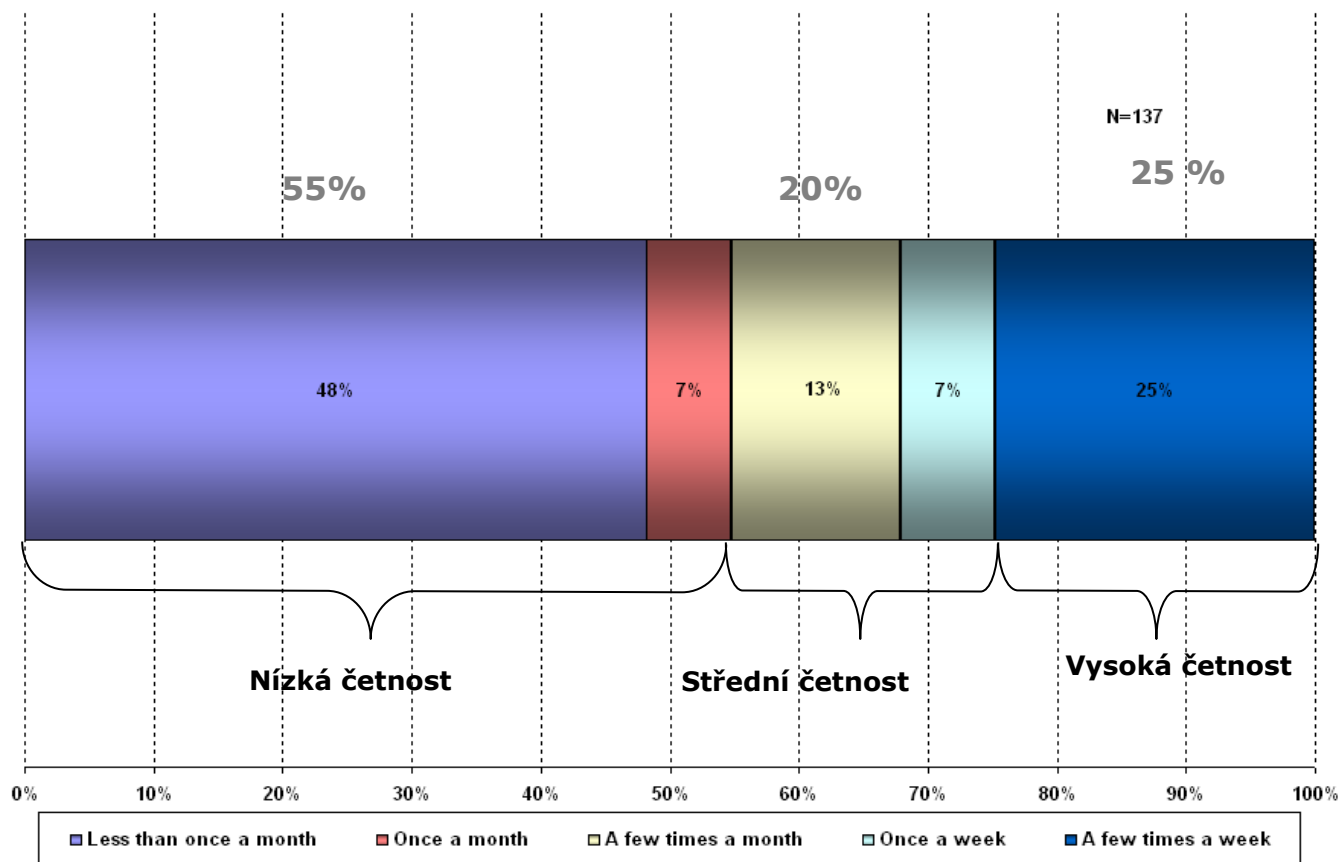
Q23. Využíváš chaty nebo seznamovací služby pomocí SMS?



Pozn.: 100 % - všechny děti, které mají mobilní telefon



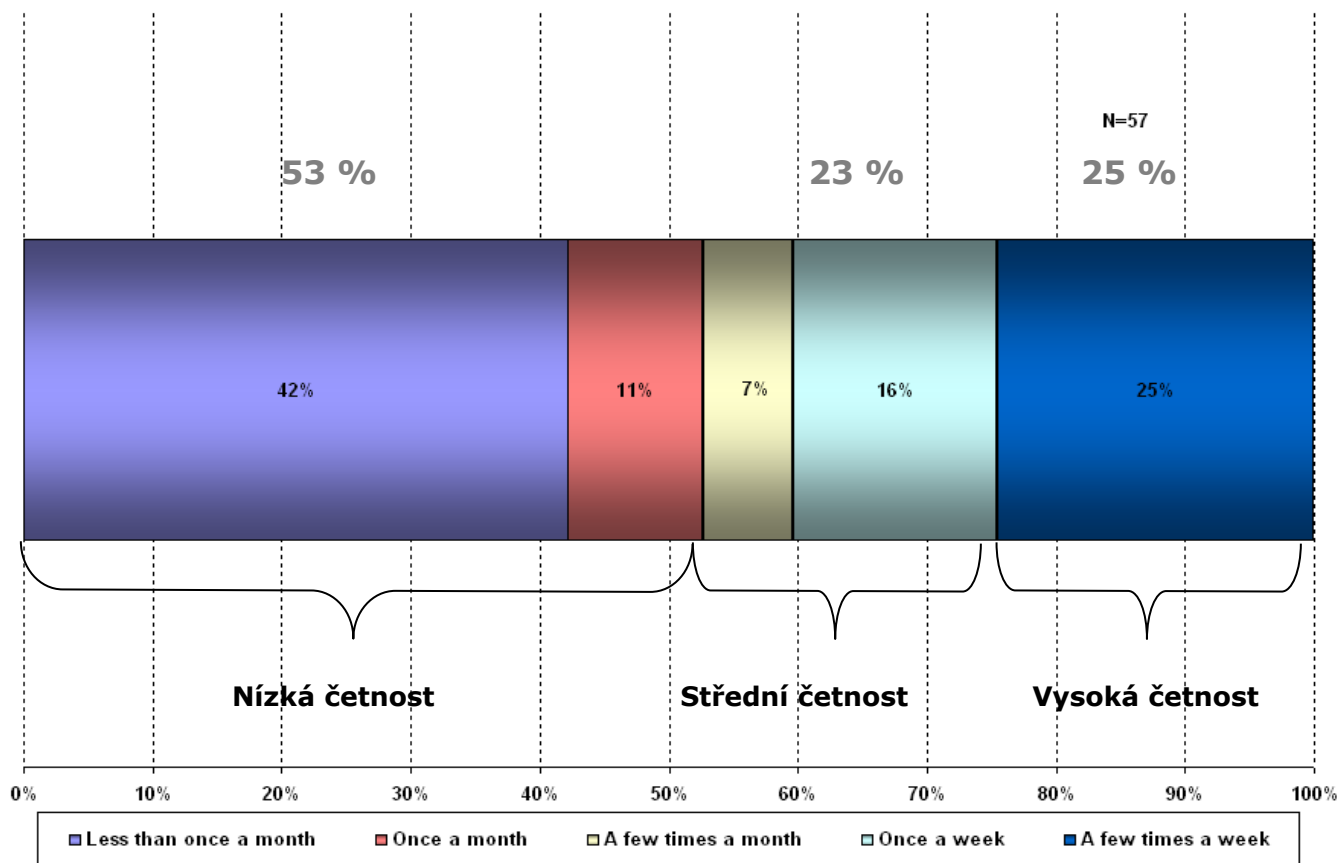
Q24. Jak často využíváš chaty pomocí SMS?



Pozn.: 100 % - všechny děti, které využívají chaty pomocí SMS



Q25. Jak často využíváš seznamovací služby pomocí SMS?



Pozn.: 100 % - všechny děti, které využívají seznamovací služby pomocí SMS



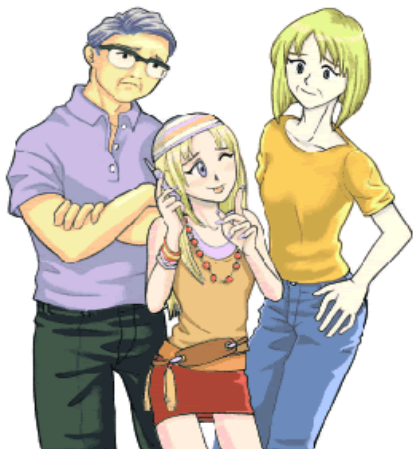
[www.saferinternet.cz](http://www.saferinternet.cz)

---

## Rodiče o využití internetu dětmi



- Rodiče mají sklon přeceňovat rozsah využití chatů a instantních messengerů svými dětmi. 67 % rodičů uvedlo, že jejich děti používají chaty a instantní messegery, ve srovnání s pouze 51 % (použití chatů) a 57 % (použití instantních messengerů) uvedenými dětmi samými.
- Děti raději neinformují rodiče o svých schůzkách a setkáních – činí tak pouze menšina. Rodiče však mají v této záležitosti zcela opačný dojem: vědí o setkáních svých dětí. Tento názor sdílí 74 % všech rodičů, kteří se zúčastnili výzkumu. Setkání s konkrétní skupinou lidí, které děti potkaly na internetu, 24 % rodičů považují za známosti, zatímco 63 % z nich je přesvědčeno, že jejich děti se s takovými lidmi nestýkají. Rozložení je jednoznačně zkresleno u těch dětí, které udaly, že se s někým na internetu setkaly: 62 % z dětí, kterým byla schůzka navržena, takové setkání uskutečnilo.
- Rodiče jsou opět klamáni, když vyjadřují názor, že setkání se dějí s jejich souhlasem, když téměř 2/3 dětí uvedlo, že o svých schůzkách své rodiče neinformují. Více než polovina rodičů si myslí, že používání internetu může být nebezpečné (63 %), zatímco děti uvádějí, že posílání osobních informací cizincům je nebezpečnější (74 %) než setkání s lidmi z internetu (48 %).
- Přestože rodiče uvedli, že hovořili s dětmi o dopadech používání internetu, zauímají čtvrté místo v pořadí neúčinnějších kanálů pro předávání sdělení: „Navazování nových kontaktů na internetu je nebezpečné“. Linka bezpečí pro děti a mládež jistě není v České republice příliš populární, neboť ji použilo méně než 5 % internetové populace (děti, dospělí či rodiče).



• Rodiče uvádějí stejné procento využití internetu svými dětmi jaké je procento uváděné dětmi samými: 96 % a 96 % v daném pořadí. Vyšlo však najevo, že rodiče přeceňují rozsah používání chatů a instantních messengerů svými dětmi, srovnáme-li to s tím, co děti uvádějí o využití těchto služeb samy: 67 % a 57 % v případě instantních zpráv / 51 % v případě chatů, v daném pořadí.

**QUESTION 3: What do you use the Internet**

N=1545	%
Web pages (surfing)	93%
E-mail	90%
Instant Messengers	57%
The Internet games	57%
Chat	51%
Newsgroups	29%
P2P services (like Kazaa)	24%
Dating services	17%
IRC	6%
Total	100%

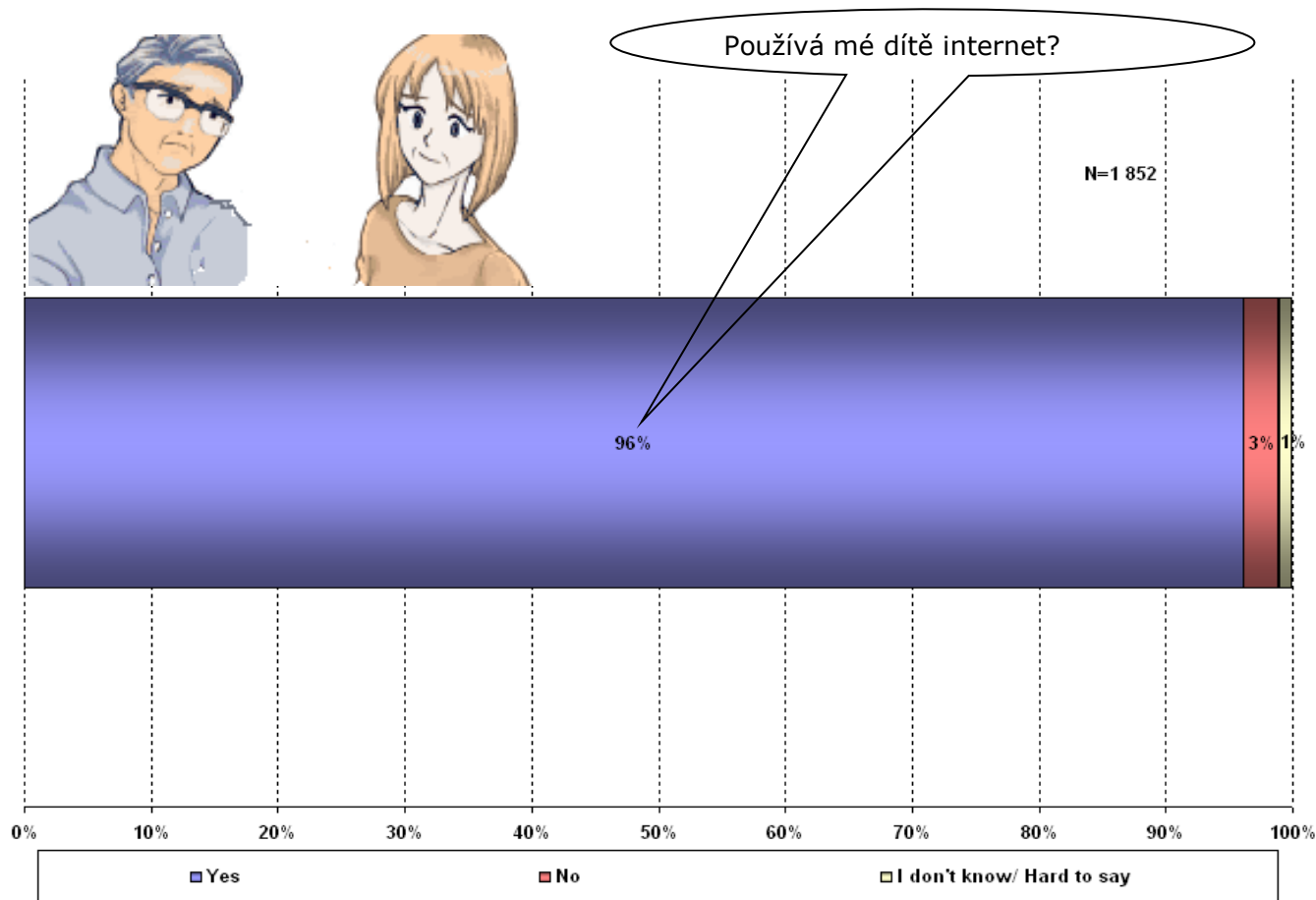
100% - all the children

**QUESTION 31: Does your child use instant messengers or chats?**

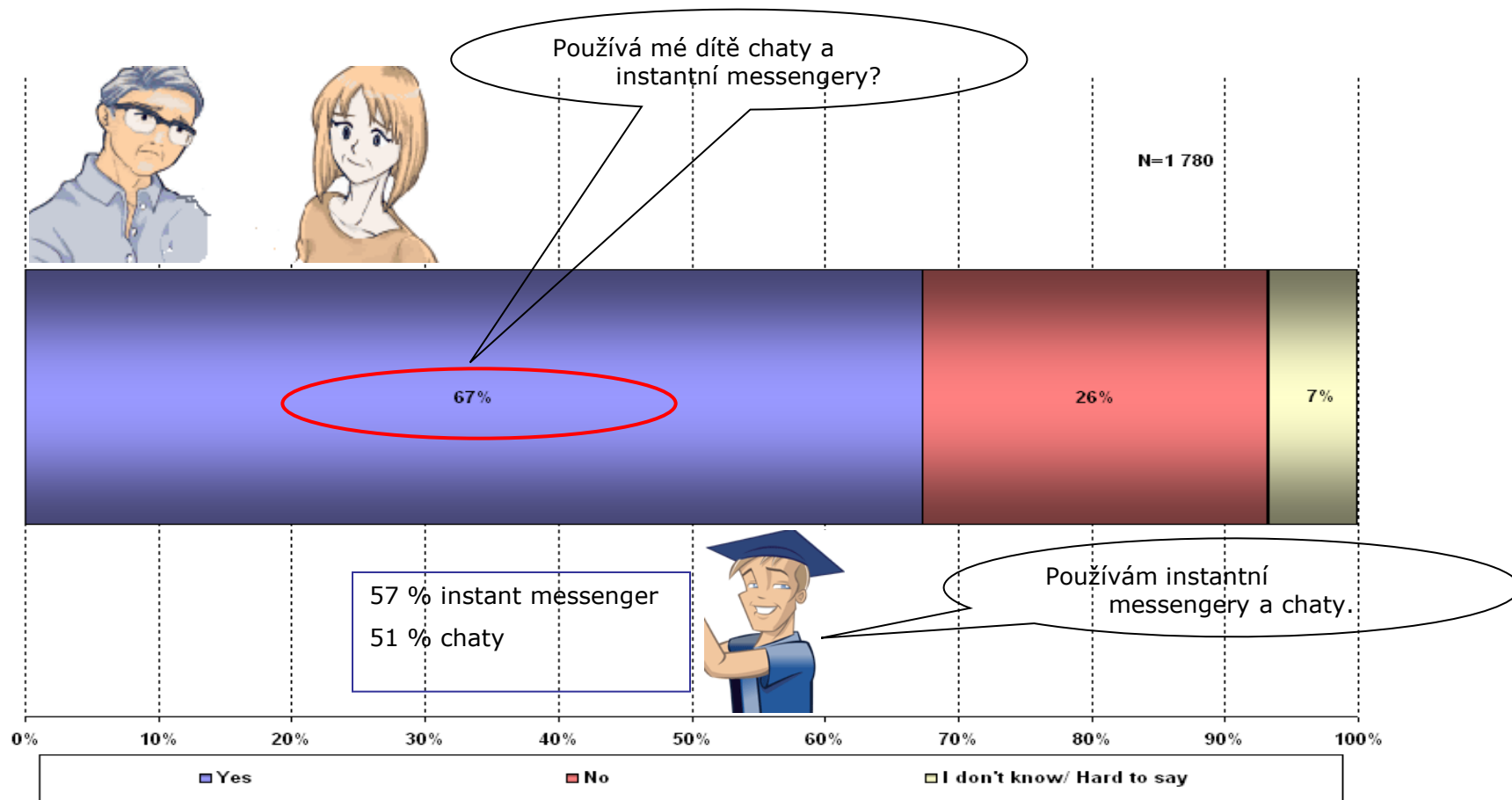
N=1780	%
Yes	67%
No	26%
I don't know/ Hard to say	7%
Total	100%

100% - all the respondents whose children use Internet





Pozn.: 100 % - všichni respondenti, kteří mají děti ve věku 12-17 let





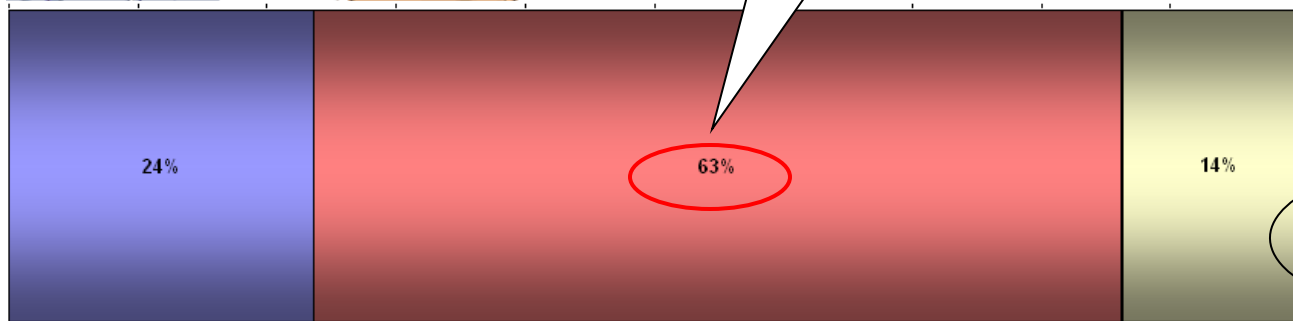
Mé děti se nesetkávají s lidmi, které poznaly na internetu....

N=1 780

...a pokud tak učiní, informuji mě.

N=420	%
Definitely not	6%
Rather not	20%
Rather yes	39%
Definitely yes	35%

Pozn.: 100 % - všech dětí, které uvedly, že se setkala s někým prostřednictvím internetu



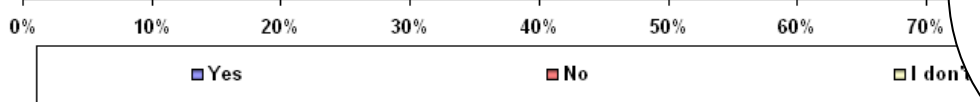
...a neinformuji o tom své rodiče.

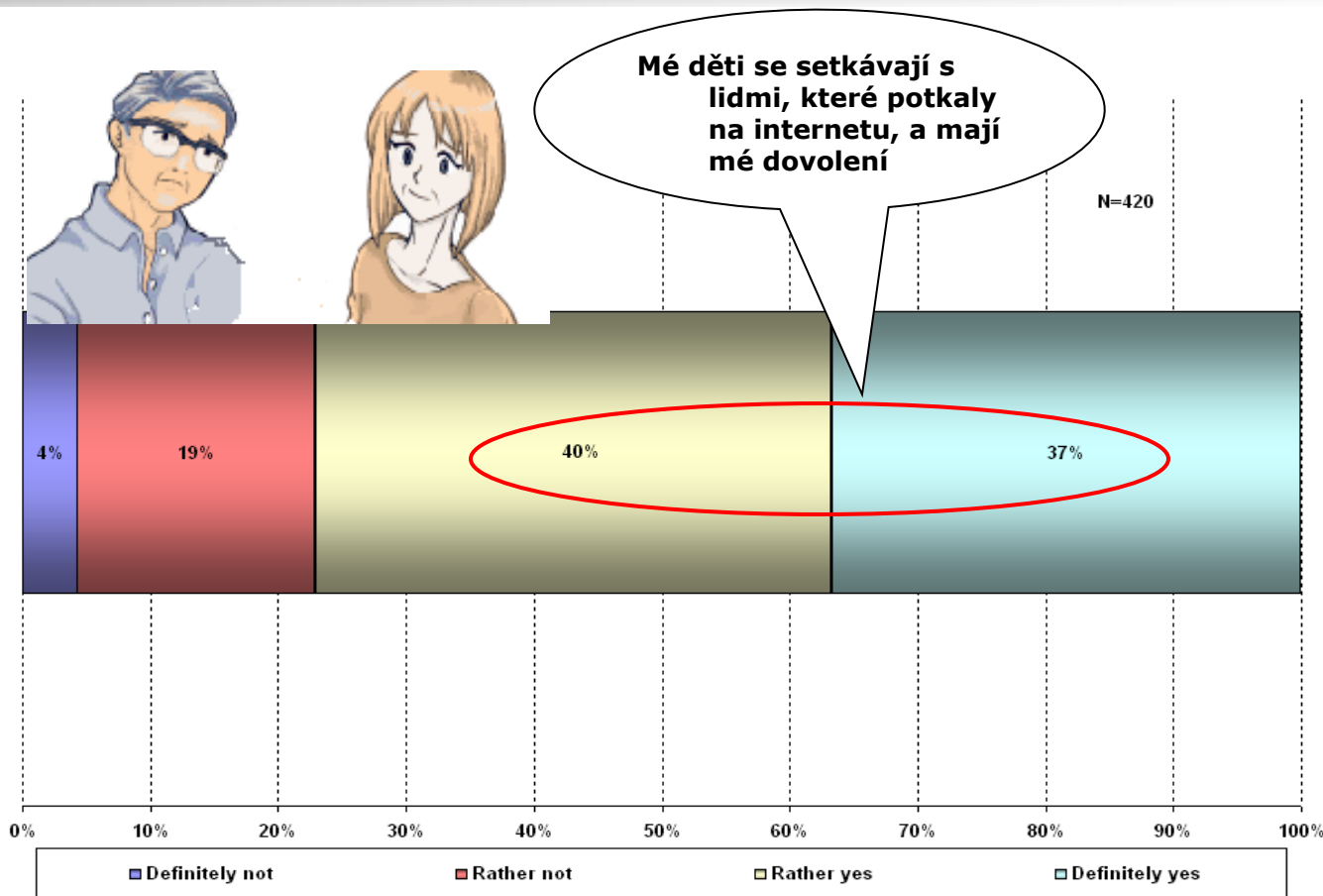
	Yes, my parents or other adult
	%
Do you usually inform anybody about the meeting?/N=189	22%
Did you inform anybody about the meeting?/N=117	29%

65 % dětí uvedlo, že měly schůzku, zažily skutečné setkání.

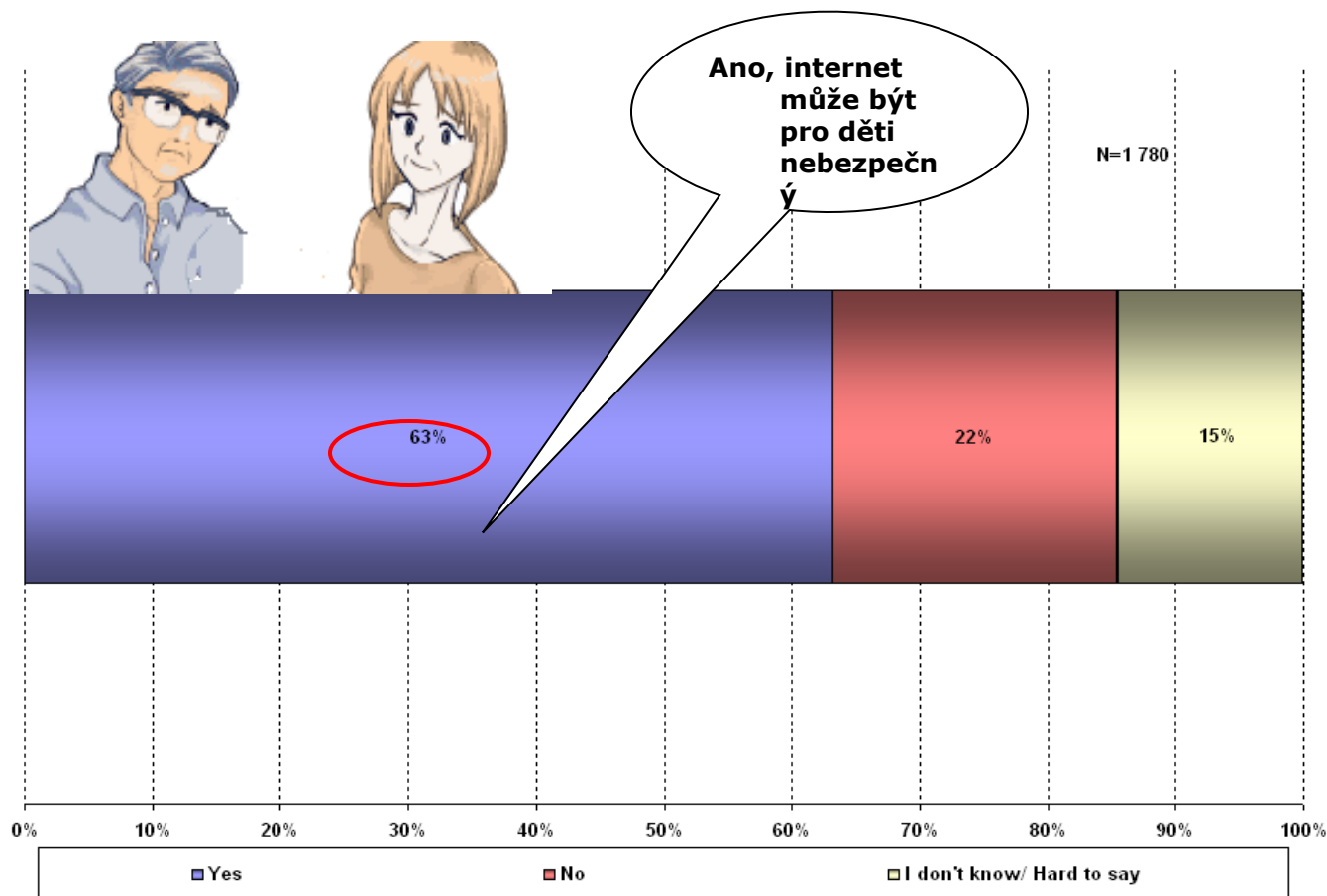


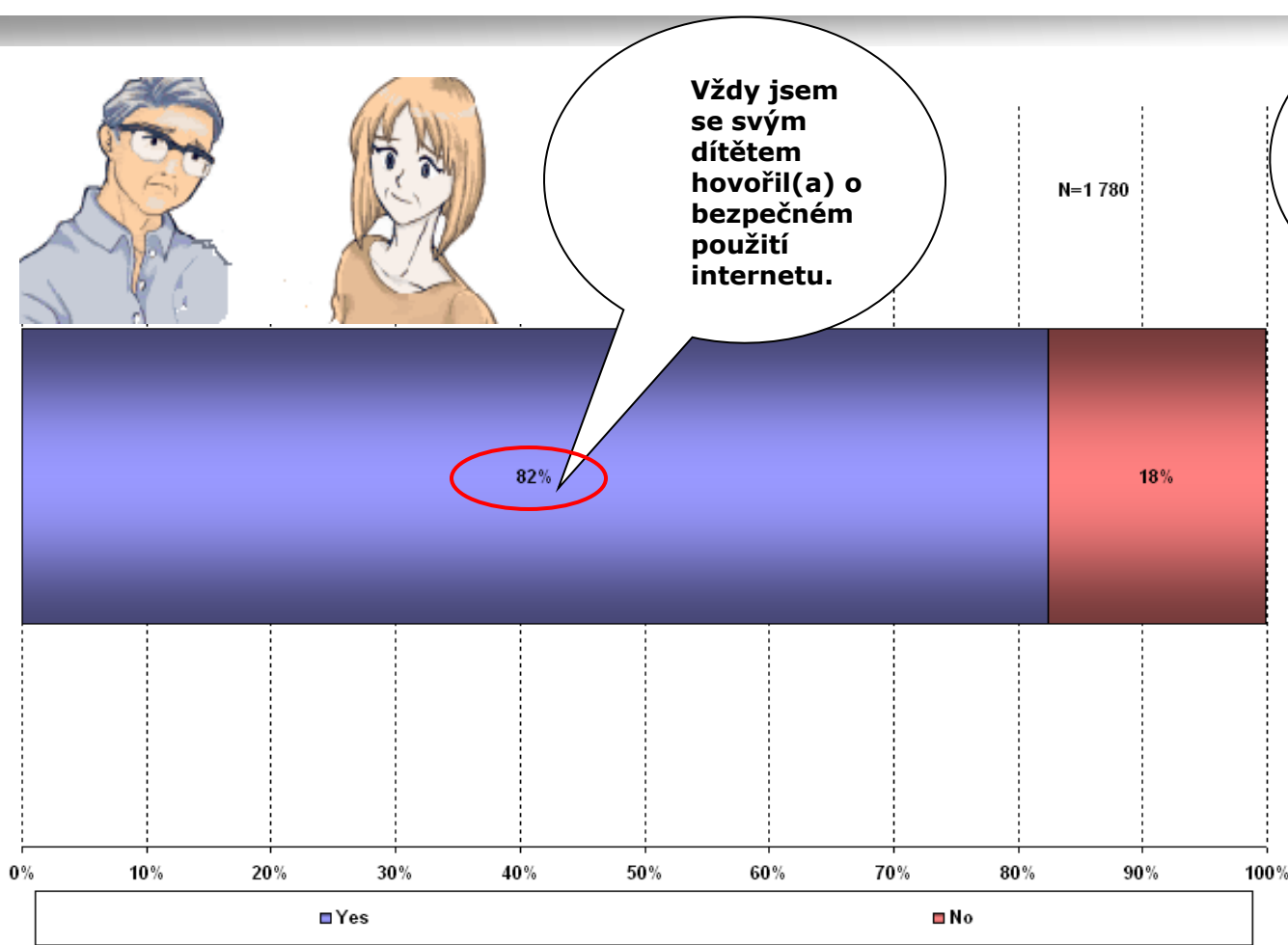
Setkávám se s lidmi, které jsem poznal(a) na internetu ...





Pozn.: 100 % - všichni respondenti, jejichž děti se setkaly s lidmi, které potkaly na internetu





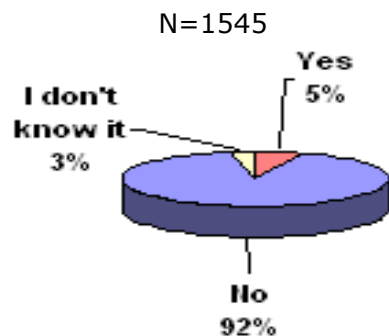
N=979	%
In the Internet	68%
On TV	54%
I have read about it in newspapers	52%
At school	45%
From parents	39%
From my friends/colleagues	26%
On the radio	24%
Others	4%

Pozn.: 100 % - všichni respondenti, kteří slyšeli nebo četli o nebezpečích spojených s navazováním nových kontaktů přes internet.

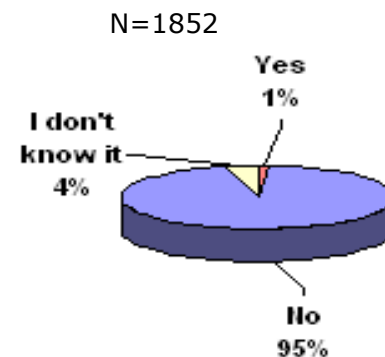


Q37. Už jsi někdy volal(a) na linku bezpečí pro děti a mládež na bezplatném čísle 800 155 555?

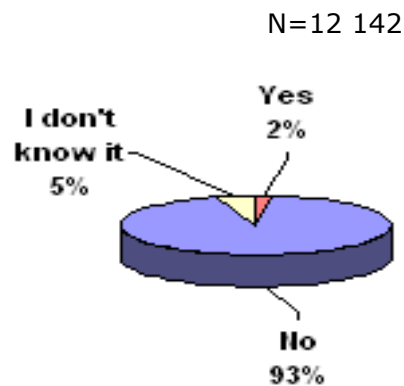
**Děti**



**Rodiče**



**Jiní dospělí**





POHLAVÍ

	CHILDREN		PARENTS		OTHER ADULTS	
	N	%	N	%	N	%
Female	511	33%	500	27%	3,134	26%
Male	1,034	67%	1,352	73%	9,008	74%
Total	1,545	100%	1,852	100%	12,142	100%

VĚK

	CHILDREN	
	N	%
12 y.o.	100	6%
13 y.o.	132	9%
14 y.o.	156	10%
15 y.o.	408	26%
16 y.o.	349	23%
17 y.o.	400	26%
Total	1,545	100%

	PARENTS		OTHER ADULTS	
	N	%	N	%
18 - 29 y.o.	0	0%	7,005	58%
30 - 35 y.o.	290	16%	2,200	18%
36 - 41 y.o.	697	38%	668	6%
42 - 47 y.o.	556	30%	476	4%
48 - 52 y.o.	191	10%	581	5%
> 52 y.o.	118	6%	1,212	10%
Total	1,852	100%	12,142	100%





BYDLIŠTĚ

	CHILDREN		PARENTS		OTHER ADULTS	
	N	%	N	%	N	%
a rural area	414	27%	384	21%	2,025	17%
a small town up to 20 thousands inhabitants	379	25%	392	21%	2,183	18%
a town between 20 and 100 thousands inhabitants	337	22%	461	25%	2,572	21%
a city between 100 and 500 thousands inhabitants	175	11%	205	11%	1,662	14%
a large city above 500 thousands inhabitants	240	16%	410	22%	3,697	30%
Total	1,545	100%	1,852	100%	12,139	100%



**Gemius s.r.o.**

Kontaktní osoba:

**Krzysztof Dąbrowski,**  
[Krzysztof.Dabrowski@gemius.com](mailto:Krzysztof.Dabrowski@gemius.com)

Autor:

**Adriana Lazar,** [Adriana.Lazar@gemius.com](mailto:Adriana.Lazar@gemius.com)

<http://www.gemius.com>

---

**Safer Internet**

Koordinátor projektu:

**Ing. Pavel Vichtera,**  
[Pavel.Vichtera@czi.cz](mailto:Pavel.Vichtera@czi.cz)

Kontaktní osoba:

**Dr. Zdeněk M. Záliš,** [zalis@software602.cz](mailto:zalis@software602.cz)

<http://www.saferinternet.cz>